

Érkezett: 2009 MAJ 15.

**T/9710. számú
törvényjavaslat**

**a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságak a
döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog
biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez
kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben,
2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről**

**Előadó: Szabó Imre
környezetvédelmi és vízügyi miniszter**

Budapest, 2009. május

2009. évi ... törvény

a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről

1. § Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv (továbbiakban: Jegyzőkönyv) kötelező hatályának elismerésére.

2. § Az Országgyűlés a Jegyzőkönyvet e törvénnyel kihirdeti.

3. § A Jegyzőkönyv hiteles angol nyelvű szövege és annak hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„PROTOCOL ON POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTERS

The Parties to this Protocol,

Recalling article 5, paragraph 9, and article 10, paragraph 2, of the 1998 Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (the Aarhus Convention),

Recognizing that pollutant release and transfer registers provide an important mechanism to increase corporate accountability, reduce pollution and promote sustainable development, as stated in the Lucca Declaration adopted at the first meeting of the Parties to the Aarhus Convention,

Having regard to principle 10 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Having regard also to the principles and commitments agreed to at the 1992 United Nations Conference on Environment and Development, in particular the provisions in chapter 19 of Agenda 21,

Taking note of the Programme for the Further Implementation of Agenda 21, adopted by the General Assembly of the United Nations at its nineteenth special session, 1997, in which it called for, inter alia, enhanced national capacities and capabilities for information collection, processing and dissemination, to facilitate public access to information on global environmental issues through appropriate means,

Having regard to the Plan of Implementation of the 2002 World Summit on Sustainable Development, which encourages the development of coherent, integrated information on chemicals, such as through national pollutant release and transfer registers,

Taking into account the work of the Intergovernmental Forum on Chemical Safety, in particular the 2000 Bahia Declaration on Chemical Safety, the Priorities for Action Beyond 2000 and the Pollutant Release and Transfer Register/Emission Inventory Action Plan,

Taking into account also the activities undertaken within the framework of the Inter-Organization Programme for the Sound Management of Chemicals,

Taking into account furthermore the work of the Organisation for Economic Co-operation and Development, in particular its Council Recommendation on Implementing Pollutant Release and Transfer Registers, in which the Council calls upon member countries to establish and make publicly available national pollutant release and transfer registers,

Wishing to provide a mechanism contributing to the ability of every person of present and future generations to live in an environment adequate to his or her health and well-being, by ensuring the development of publicly accessible environmental information systems,

Wishing also to ensure that the development of such systems takes into account principles contributing to sustainable development such as the precautionary approach set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the link between adequate environmental information systems and the exercise of the rights contained in the Aarhus Convention,

Noting the need for cooperation with other international initiatives concerning pollutants and waste, including the 2001 Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants and the 1989 Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal,

Recognizing that the objectives of an integrated approach to minimizing pollution and the amount of waste resulting from the operation of industrial installations and other sources are to achieve a high level of protection for the environment as a whole, to move towards sustainable and environmentally sound development and to protect the health of present and future generations,

Convinced of the value of pollutant release and transfer registers as a cost-effective tool for encouraging improvements in environmental performance, for providing public access to information on pollutants released into and transferred in and through communities, and for use by Governments in tracking trends, demonstrating progress in pollution reduction, monitoring compliance with certain international agreements, setting priorities and evaluating progress achieved through environmental policies and programmes,

Believing that pollutant release and transfer registers can bring tangible benefits to industry through the improved management of pollutants,

Noting the opportunities for using data from pollutant release and transfer registers, combined with health, environmental, demographic, economic or other types of relevant information, for the purpose of gaining a better understanding of potential problems, identifying 'hot spots', taking preventive and mitigating measures, and setting environmental management priorities,

Recognizing the importance of protecting the privacy of identified or identifiable natural persons in the processing of information reported to pollutant release and transfer registers in accordance with applicable international standards relating to data protection,

Recognizing also the importance of developing internationally compatible national pollutant release and transfer register systems to increase the comparability of data,

Noting that many member States of the United Nations Economic Commission for Europe, the European Community and the Parties to the North American Free Trade Agreement are acting to collect data on pollutant releases and transfers from various sources and to make these data publicly accessible, and recognizing especially in this area the long and valuable experience in certain countries,

Taking into account the different approaches in existing emission registers and the need to avoid duplication, and recognizing therefore that a certain degree of flexibility is needed,

Urging the progressive development of national pollutant release and transfer registers,

Urging also the establishment of links between national pollutant release and transfer registers and information systems on other releases of public concern,

Have agreed as follows:

Article 1

OBJECTIVE

The objective of this Protocol is to enhance public access to information through the establishment of coherent, integrated, nationwide pollutant release and transfer registers (PRTRs) in accordance with the provisions of this Protocol, which could facilitate public participation in environmental decision-making as well as contribute to the prevention and reduction of pollution of the environment.

Article 2

DEFINITIONS

For the purposes of this Protocol,

1. "Party" means, unless the text indicates otherwise, a State or a regional economic integration organization referred to in article 24 which has consented to be bound by this Protocol and for which the Protocol is in force;

2. "Convention" means the Convention on Access to Information, Public Participation in Decisionmaking and Access to Justice in Environmental Matters, done at Aarhus, Denmark, on 25 June 1998;
3. "The public" means one or more natural or legal persons, and, in accordance with national legislation or practice, their associations, organizations or groups;
4. "Facility" means one or more installations on the same site, or on adjoining sites, that are owned or operated by the same natural or legal person;
5. "Competent authority" means the national authority or authorities, or any other competent body or bodies, designated by a Party to manage a national pollutant release and transfer register system;
6. "Pollutant" means a substance or a group of substances that may be harmful to the environment or to human health on account of its properties and of its introduction into the environment;
7. "Release" means any introduction of pollutants into the environment as a result of any human activity, whether deliberate or accidental, routine or non-routine, including spilling, emitting, discharging, injecting, disposing or dumping, or through sewer systems without final waste-water treatment;
8. "Off-site transfer" means the movement beyond the boundaries of the facility of either pollutants or waste destined for disposal or recovery and of pollutants in waste water destined for waste-water treatment;
9. "Diffuse sources" means the many smaller or scattered sources from which pollutants may be released to land, air or water, whose combined impact on those media may be significant and for which it is impractical to collect reports from each individual source;
10. The terms "national" and "nationwide" shall, with respect to the obligations under the Protocol on Parties that are regional economic integration organizations, be construed as applying to the region in question unless otherwise indicated;
11. "Waste" means substances or objects which are:
 - (a) Disposed of or recovered;
 - (b) Intended to be disposed of or recovered; or
 - (c) Required by the provisions of national law to be disposed of or recovered;
12. "Hazardous waste" means waste that is defined as hazardous by the provisions of national law;
13. "Other waste" means waste that is not hazardous waste;

14. "Waste water" means used water containing substances or objects that is subject to regulation by national law.

Article 3

GENERAL PROVISIONS

1. Each Party shall take the necessary legislative, regulatory and other measures, and appropriate enforcement measures, to implement the provisions of this Protocol.
2. The provisions of this Protocol shall not affect the right of a Party to maintain or introduce a more extensive or more publicly accessible pollutant release and transfer register than required by this Protocol.
3. Each Party shall take the necessary measures to require that employees of a facility and members of the public who report a violation by a facility of national laws implementing this Protocol to public authorities are not penalized, persecuted or harassed by that facility or public authorities for their actions in reporting the violation.
4. In the implementation of this Protocol, each Party shall be guided by the precautionary approach as set forth in principle 15 of the 1992 Rio Declaration on Environment and Development.
5. To reduce duplicative reporting, pollutant release and transfer register systems may be integrated to the degree practicable with existing information sources such as reporting mechanisms under licences or operating permits.
6. Parties shall strive to achieve convergence among national pollutant release and transfer registers.

Article 4

CORE ELEMENTS OF A POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTER SYSTEM

In accordance with this Protocol, each Party shall establish and maintain a publicly accessible national pollutant release and transfer register that:

- (a) Is facility-specific with respect to reporting on point sources;
- (b) Accommodates reporting on diffuse sources;
- (c) Is pollutant-specific or waste-specific, as appropriate;
- (d) Is multimedia, distinguishing among releases to air, land and water;
- (e) Includes information on transfers;

- (f) Is based on mandatory reporting on a periodic basis;
- (g) Includes standardized and timely data, a limited number of standardized reporting thresholds and limited provisions, if any, for confidentiality;
- (h) Is coherent and designed to be user-friendly and publicly accessible, including in electronic form;
- (i) Allows for public participation in its development and modification; and
- (j) Is a structured, computerized database or several linked databases maintained by the competent authority.

Article 5

DESIGN AND STRUCTURE

1. Each Party shall ensure that the data held on the register referred to in article 4 are presented in both aggregated and non-aggregated forms, so that releases and transfers can be searched and identified according to:
 - (a) Facility and its geographical location;
 - (b) Activity;
 - (c) Owner or operator, and, as appropriate, company;
 - (d) Pollutant or waste, as appropriate;
 - (e) Each of the environmental media into which the pollutant is released; and
 - (f) As specified in article 7, paragraph 5, the destination of the transfer and, where appropriate, the disposal or recovery operation for waste.
2. Each Party shall also ensure that the data can be searched and identified according to those diffuse sources which have been included in the register.
3. Each Party shall design its register taking into account the possibility of its future expansion and ensuring that the reporting data from at least the ten previous reporting years are publicly accessible.
4. The register shall be designed for maximum ease of public access through electronic means, such as the Internet. The design shall allow that, under normal operating conditions, the information on the register is continuously and immediately available through electronic means.
5. Each Party should provide links in its register to its relevant existing, publicly accessible databases on subject matters related to environmental protection.

6. Each Party shall provide links in its register to the pollutant release and transfer registers of other Parties to the Protocol and, where feasible, to those of other countries.

Article 6

SCOPE OF THE REGISTER

1. Each Party shall ensure that its register includes the information on:
 - (a) Releases of pollutants required to be reported under article 7, paragraph 2;
 - (b) Off-site transfers required to be reported under article 7, paragraph 2; and
 - (c) Releases of pollutants from diffuse sources required under article 7, paragraph 4.

2. Having assessed the experience gained from the development of national pollutant release and transfer registers and the implementation of this Protocol, and taking into account relevant international processes, the Meeting of the Parties shall review the reporting requirements under this Protocol and shall consider the following issues in its further development:
 - (a) Revision of the activities specified in annex I;
 - (b) Revision of the pollutants specified in annex II;
 - (c) Revision of the thresholds in annexes I and II; and
 - (d) Inclusion of other relevant aspects such as information on on-site transfers, storage, the specification of reporting requirements for diffuse sources or the development of criteria for including pollutants under this Protocol.

Article 7

REPORTING REQUIREMENTS

1. Each Party shall either:
 - (a) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I above the applicable capacity threshold specified in annex I, column 1, and:
 - (i) Releases any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable thresholds specified in annex II, column 1;
 - (ii) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 2, where the Party has opted for pollutant-specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d);

- (iii) Transfers off-site hazardous waste exceeding 2 tons per year or other waste exceeding 2,000 tons per year, where the Party has opted for waste -specific reporting of transfers pursuant to paragraph 5 (d); or
- (iv) Transfers off-site any pollutant specified in annex II in waste water destined for waste-water treatment in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 1b;

to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2; or

(b) Require the owner or the operator of each individual facility within its jurisdiction that undertakes one or more of the activities specified in annex I at or above the employee threshold specified in annex I, column 2, and manufactures, processes or uses any pollutant specified in annex II in quantities exceeding the applicable threshold specified in annex II, column 3, to undertake the obligation imposed on that owner or operator pursuant to paragraph 2.

2. Each Party shall require the owner or operator of a facility referred to in paragraph 1 to submit the information specified in paragraphs 5 and 6, and in accordance with the requirements therein, with respect to those pollutants and wastes for which thresholds were exceeded.

3. In order to achieve the objective of this Protocol, a Party may decide with respect to a particular pollutant to apply either a release threshold or a manufacture, process or use threshold, provided that this increases the relevant information on releases or transfers available in its register.

4. Each Party shall ensure that its competent authority collects, or shall designate one or more public authorities or competent bodies to collect, the information on releases of pollutants from diffuse sources specified in paragraphs 7 and 8, for inclusion in its register.

5. Each Party shall require the owners or operators of the facilities required to report under paragraph 2 to complete and submit to its competent authority, the following information on a facility-specific basis:

(a) The name, street address, geographical location and the activity or activities of the reporting facility, and the name of the owner or operator, and, as appropriate, company;

(b) The name and numerical identifier of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2;

(c) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 released from the facility to the environment in the reporting year, both in aggregate and according to whether the release is to air, to water or to land, including by underground injection;

(d) Either:

- (i) The amount of each pollutant required to be reported pursuant to paragraph 2 that is transferred off-site in the reporting year, distinguishing between the amounts transferred for disposal and for recovery, and the name and address of the facility receiving the transfer; or
 - (ii) The amount of waste required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year, distinguishing between hazardous waste and other waste, for any operations of recovery or disposal, indicating respectively with 'R' or 'D' whether the waste is destined for recovery or disposal pursuant to annex III and, for transboundary movements of hazardous waste, the name and address of the recoverer or disposer of the waste and the actual recovery or disposal site receiving the transfer;
 - (e) The amount of each pollutant in waste water required to be reported pursuant to paragraph 2 transferred off-site in the reporting year; and
 - (f) The type of methodology used to derive the information referred to in subparagraphs (c) to (e), according to article 9, paragraph 2, indicating whether the information is based on measurement, calculation or estimation.
6. The information referred to in paragraph 5 (c) to (e) shall include information on releases and transfers resulting from routine activities and from extraordinary events.
7. Each Party shall present on its register, in an adequate spatial disaggregation, the information on releases of pollutants from diffuse sources for which that Party determines that data are being collected by the relevant authorities and can be practicably included. Where the Party determines that no such data exist, it shall take measures to initiate reporting on releases of relevant pollutants from one or more diffuse sources in accordance with its national priorities.
8. The information referred to in paragraph 7 shall include information on the type of methodology used to derive the information.

Article 8

REPORTING CYCLE

1. Each Party shall ensure that the information required to be incorporated in its register is publicly available, compiled and presented on the register by calendar year. The reporting year is the calendar year to which that information relates. For each Party, the first reporting year is the calendar year after the Protocol enters into force for that Party. The reporting required under article 7 shall be annual. However, the second reporting year may be the second calendar year following the first reporting year.
2. Each Party that is not a regional economic integration organization shall ensure that the information is incorporated into its register within fifteen months from the end of each reporting year. However, the information for the first reporting year shall be incorporated into its register within two years from the end of that reporting year.

3. Each Party that is a regional economic integration organization shall ensure that the information for a particular reporting year is incorporated into its register six months after the Parties that are not regional economic integration organizations are required to do so.

Article 9

DATA COLLECTION AND RECORD-KEEPING

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7 to collect the data needed to determine, in accordance with paragraph 2 below and with appropriate frequency, the facility's releases and off-site transfers subject to reporting under article 7 and to keep available for the competent authorities the records of the data from which the reported information was derived for a period of five years, starting from the end of the reporting year concerned. These records shall also describe the methodology used for data gathering.

2. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to reporting under article 7 to use the best available information, which may include monitoring data, emission factors, mass balance equations, indirect monitoring or other calculations, engineering judgments and other methods. Where appropriate, this should be done in accordance with internationally approved methodologies.

Article 10

QUALITY ASSESSMENT

1. Each Party shall require the owners or operators of the facilities subject to the reporting requirements of article 7, paragraph 1, to assure the quality of the information that they report.

2. Each Party shall ensure that the data contained in its register are subject to quality assessment by the competent authority, in particular as to their completeness, consistency and credibility, taking into account any guidelines that may be developed by the Meeting of the Parties.

Article 11

PUBLIC ACCESS TO INFORMATION

1. Each Party shall ensure public access to information contained in its pollutant release and transfer register, without an interest having to be stated, and according to the provisions of this Protocol, primarily by ensuring that its register provides for direct electronic access through public telecommunications networks.

2. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall ensure that its competent authority upon request provides that information by any other effective means, as soon as possible and at the latest within one month after the request has been submitted.

3. Subject to paragraph 4, each Party shall ensure that access to information contained in its register is free of charge.

4. Each Party may allow its competent authority to make a charge for reproducing and mailing the specific information referred to in paragraph 2, but such charge shall not exceed a reasonable amount.

5. Where the information contained in its register is not easily publicly accessible by direct electronic means, each Party shall facilitate electronic access to its register in publicly accessible locations, for example in public libraries, offices of local authorities or other appropriate places.

Article 12

CONFIDENTIALITY

1. Each Party may authorize the competent authority to keep information held on the register confidential where public disclosure of that information would adversely affect:

- (a) International relations, national defence or public security;
- (b) The course of justice, the ability of a person to receive a fair trial or the ability of a public authority to conduct an enquiry of a criminal or disciplinary nature;
- (c) The confidentiality of commercial and industrial information, where such confidentiality is protected by law in order to protect a legitimate economic interest;
- (d) Intellectual property rights; or
- (e) The confidentiality of personal data and/or files relating to a natural person if that person has not consented to the disclosure of the information to the public, where such confidentiality is provided for in national law.

The aforementioned grounds for confidentiality shall be interpreted in a restrictive way, taking into account the public interest served by disclosure and whether the information relates to releases into the environment.

2. Within the framework of paragraph 1 (c), any information on releases which is relevant for the protection of the environment shall be considered for disclosure according to national law.

3. Whenever information is kept confidential according to paragraph 1, the register shall indicate what type of information has been withheld, through, for example, providing generic chemical information if possible, and for what reason it has been withheld.

Article 13

PUBLIC PARTICIPATION IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL POLLUTANT RELEASE AND TRANSFER REGISTERS

1. Each Party shall ensure appropriate opportunities for public participation in the development of its national pollutant release and transfer register, within the framework of its national law.
2. For the purpose of paragraph 1, each Party shall provide the opportunity for free public access to the information on the proposed measures concerning the development of its national pollutant release and transfer register and for the submission of any comments, information, analyses or opinions that are relevant to the decision-making process, and the relevant authority shall take due account of such public input.
3. Each Party shall ensure that, when a decision to establish or significantly change its register has been taken, information on the decision and the considerations on which it is based are made publicly available in a timely manner.

Article 14

ACCESS TO JUSTICE

1. Each Party shall, within the framework of its national legislation, ensure that any person who considers that his or her request for information under article 11, paragraph 2, has been ignored, wrongfully refused, whether in part or in full, inadequately answered, or otherwise not dealt with in accordance with the provisions of that paragraph has access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law.
2. The requirements in paragraph 1 are without prejudice to the respective rights and obligations of Parties under existing treaties applicable between them dealing with the subject matter of this article.

Article 15

CAPACITY-BUILDING

1. Each Party shall promote public awareness of its pollutant release and transfer register, and shall ensure that assistance and guidance are provided in accessing its register and in understanding and using the information contained in it.
2. Each Party should provide adequate capacity-building for and guidance to the responsible authorities and bodies to assist them in carrying out their duties under this Protocol.

Article 16

INTERNATIONAL COOPERATION

1. The Parties shall, as appropriate, cooperate and assist each other:
 - (a) In international actions in support of the objectives of this Protocol;
 - (b) On the basis of mutual agreement between the Parties concerned, in implementing national systems in pursuance of this Protocol;
 - (c) In sharing information under this Protocol on releases and transfers within border areas; and
 - (d) In sharing information under this Protocol concerning transfers among Parties.
2. The Parties shall encourage cooperation among each other and with relevant international organizations, as appropriate, to promote:
 - (a) Public awareness at the international level;
 - (b) The transfer of technology; and
 - (c) The provision of technical assistance to Parties that are developing countries and Parties with economies in transition in matters relating to this Protocol.

Article 17

MEETING OF THE PARTIES

1. A Meeting of the Parties is hereby established. Its first session shall be convened no later than two years after the entry into force of this Protocol. Thereafter, ordinary sessions of the Meeting of the Parties shall be held sequentially with or parallel to ordinary meetings of the Parties to the Convention, unless otherwise decided by the Parties to this Protocol. The Meeting of the Parties shall hold an extraordinary session if it so decides in the course of an ordinary session or at the written request of any Party provided that, within six months of it being communicated by the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe to all Parties, the said request is supported by at least one third of these Parties.
2. The Meeting of the Parties shall keep under continuous review the implementation and development of this Protocol on the basis of regular reporting by the Parties and, with this purpose in mind, shall:
 - (a) Review the development of pollutant release and transfer registers, and promote their progressive strengthening and convergence;
 - (b) Establish guidelines facilitating reporting by the Parties to it, bearing in mind the need to avoid duplication of effort in this regard;

(c) Establish a programme of work;

(d) Consider and, where appropriate, adopt measures to strengthen international cooperation in accordance with article 16;

(e) Establish such subsidiary bodies as it deems necessary;

(f) Consider and adopt proposals for such amendments to this Protocol and its annexes as are deemed necessary for the purposes of this Protocol, in accordance with the provisions of article 20;

(g) At its first session, consider and by consensus adopt rules of procedure for its sessions and those of its subsidiary bodies, taking into account any rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties to the Convention;

(h) Consider establishing financial arrangements by consensus and technical assistance mechanisms to facilitate the implementation of this Protocol;

(i) Seek, where appropriate, the services of other relevant international bodies in the achievement of the objectives of this Protocol; and

(j) Consider and take any additional action that may be required to further the objectives of this Protocol, such as the adoption of guidelines and recommendations which promote its implementation.

3. The Meeting of the Parties shall facilitate the exchange of information on the experience gained in reporting transfers using the pollutant-specific and waste-specific approaches, and shall review that experience in order to investigate the possibility of convergence between the two approaches, taking into account the public interest in information in accordance with article 1 and the overall effectiveness of national pollutant release and transfer registers.

4. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State or regional economic integration organization entitled under article 24 to sign this Protocol but which is not a Party to it, and any intergovernmental organization qualified in the fields to which the Protocol relates, shall be entitled to participate as observers in the sessions of the Meeting of the Parties. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

5. Any non-governmental organization qualified in the fields to which this Protocol relates which has informed the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe of its wish to be represented at a session of the Meeting of the Parties shall be entitled to participate as an observer unless one third of the Parties present at the session raise objections. Their admission and participation shall be subject to the rules of procedure adopted by the Meeting of the Parties.

Article 18

RIGHT TO VOTE

1. Except as provided for in paragraph 2, each Party to this Protocol shall have one vote.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States which are Parties. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs, and vice versa.

Article 19

ANNEXES

Annexes to this Protocol shall form an integral part thereof and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to any annexes thereto.

Article 20

AMENDMENTS

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.
2. Proposals for amendments to this Protocol shall be considered at a session of the Meeting of the Parties.
3. Any proposed amendment to this Protocol shall be submitted in writing to the secretariat, which shall communicate it at least six months before the session at which it is proposed for adoption to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.
4. The Parties shall make every effort to reach agreement on any proposed amendment to this Protocol by consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-fourths majority vote of the Parties present and voting at the session.
5. For the purposes of this article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote.
6. Any amendment to this Protocol adopted in accordance with paragraph 4 shall be communicated by the secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties, to other States and regional economic integration organizations that have consented to be bound by the Protocol and for which it has not yet entered into force and to Signatories.
7. An amendment, other than one to an annex, shall enter into force for those Parties having ratified, accepted or approved it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of the instruments of ratification, acceptance or approval by at least three fourths

of those which were Parties at the time of its adoption. Thereafter it shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after that Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of the amendment.

8. In the case of an amendment to an annex, a Party that does not accept such an amendment shall so notify the Depositary in writing within twelve months from the date of its circulation by the Depositary. The Depositary shall without delay inform all Parties of any such notification received. A Party may at any time withdraw a notification of non-acceptance, whereupon the amendment to an annex shall enter into force for that Party.

9. On the expiry of twelve months from the date of its circulation by the Depositary as provided for in paragraph 6, an amendment to an annex shall enter into force for those Parties which have not submitted a notification to the Depositary in accordance with paragraph 8, provided that, at that time, not more than one third of those which were Parties at the time of the adoption of the amendment have submitted such a notification.

10. If an amendment to an annex is directly related to an amendment to this Protocol, it shall not enter into force until such time as the amendment to this Protocol enters into force.

Article 21

SECRETARIAT

The Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall carry out the following secretariat functions for this Protocol:

- (a) The preparation and servicing of the sessions of the Meeting of the Parties;
- (b) The transmission to the Parties of reports and other information received in accordance with the provisions of this Protocol;
- (c) The reporting to the Meeting of the Parties on the activities of the secretariat; and
- (d) Such other functions as may be determined by the Meeting of the Parties on the basis of available resources.

Article 22

REVIEW OF COMPLIANCE

At its first session, the Meeting of the Parties shall by consensus establish cooperative procedures and institutional arrangements of a non-judicial, non-adversarial and consultative nature to assess and promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. In establishing these procedures and arrangements, the Meeting of the Parties shall consider, inter alia, whether to allow for information to be received from members of the public on matters related to this Protocol.

Article 23

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. If a dispute arises between two or more Parties about the interpretation or application of this Protocol, they shall seek a solution by negotiation or by any other peaceful means of dispute settlement acceptable to the parties to the dispute.

2. When signing, ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol, or at any time thereafter, a State may declare in writing to the Depositary that, for a dispute not resolved in accordance with paragraph 1, it accepts one or both of the following means of dispute settlement as compulsory in relation to any Party accepting the same obligation:

(a) Submission of the dispute to the International Court of Justice;

(b) Arbitration in accordance with the procedure set out in annex IV.

A regional economic integration organization may make a declaration with like effect in relation to arbitration in accordance with the procedures referred to in subparagraph (b).

3. If the parties to the dispute have accepted both means of dispute settlement referred to in paragraph

2, the dispute may be submitted only to the International Court of Justice, unless the parties to the dispute agree otherwise.

Article 24

SIGNATURE

This Protocol shall be open for signature at Kiev (Ukraine) from 21 to 23 May 2003 on the occasion of the fifth Ministerial Conference "Environment for Europe," and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 31 December 2003, by all States which are members of the United Nations and by regional economic integration organizations constituted by sovereign States members of the United Nations to which their member States have transferred competence over matters governed by this Protocol, including the competence to enter into treaties in respect of these matters.

Article 25

DEPOSITARY

The Secretary-General of the United Nations shall act as the Depositary of this Protocol.

Article 26

RATIFICATION, ACCEPTANCE, APPROVAL AND ACCESSION

1. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance or approval by signatory States and regional economic integration organizations referred to in article 24.
2. This Protocol shall be open for accession as from 1 January 2004 by the States and regional economic integration organizations referred to in article 24.
3. Any regional economic integration organization referred to in article 24 which becomes a Party without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. If one or more member States of such an organization is a Party, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Protocol. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.
4. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, the regional economic integration organizations referred to in article 24 shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depositary of any substantial modifications to the extent of their competence.

Article 27

ENTRY INTO FORCE

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. For the purposes of paragraph 1, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by the States members of such an organization.
3. For each State or regional economic integration organization which ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the sixteenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the Protocol shall enter into force on the nine tieth day after the date of deposit by such State or organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 28

RESERVATIONS

No reservations may be made to this Protocol.

Article 29

WITHDRAWAL

At any time after three years from the date on which this Protocol has come into force with respect to a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary. Any such withdrawal shall take effect on the ninetieth day after the date of its receipt by the Depositary.

Article 30

AUTHENTIC TEXTS

The original of this Protocol, of which the English, French and Russian texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

DONE at Kiev, this twenty-first day of May, two thousand and three.

Annex I
ACTIVITIES

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
1. Energy sector			
(a)	Mineral oil and gas refineries	*	10 employees
(b)	Installations for gasification and liquefaction	*	
(c)	Thermal power stations and other combustion installations	With a heat input of 50 megawatts (MW)	
(d)	Coke ovens	*	
(e)	Coal rolling mills	With a capacity of 1 ton per hour	
(f)	Installations for the manufacture of coal products and solid smokeless fuel	*	
2. Production and processing of metals			
(a)	Metal ore (including sulphide ore) roasting or sintering installations	*	10 employees
(b)	Installations for the production of pig iron or steel (primary or secondary melting) including continuous casting	With a capacity of 2.5 tons per hour	
(c)	Installations for the processing of ferrous metals: (i) Hot-rolling mills (ii) Smitheries with hammers (iii) Application of protective fused metal coats	With a capacity of 20 tons of crude steel With an energy of 50 kilojoules per hammer, where the calorific power used exceeds 20 MW With an input of 2 tons of crude steel per hour	
(d)	Ferrous metal foundries	With a production capacity of 20 tons per day	
(e)	Installations: (i) For the production of non-ferrous crude metals from ore, concentrates or secondary raw materials by metallurgical, chemical or electrolytic processes (ii) For the smelting, including the alloying, of non-ferrous metals, including recovered products (refining, foundry casting, etc.)	*	
(f)	Installations for surface treatment of metals and plastic materials using an electrolytic or chemical process	Where the volume of the treatment vats equals 30 m ³	
3. Mineral industry			
(a)	Underground mining and related operations	*	10 employees
(b)	Opencast mining	Where the surface of the area being mined equals 25 hectares	
(c)	Installations for the production of: (i) Cement clinker in rotary kilns (ii) Lime in rotary kilns (iii) Cement clinker or lime in other furnaces	With a production capacity of 500 tons per day With a production capacity exceeding 50 tons per day With a production capacity of 50 tons per day	10 employees
(d)	Installations for the production of asbestos and the manufacture of asbestos-based products	*	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(e)	Installations for the manufacture of glass, including glass fibre	With a melting capacity of 20 tons per day	
(f)	Installations for melting mineral substances, including the production of mineral fibres	With a melting capacity of 20 tons per day	
(g)	Installations for the manufacture of ceramic products by firing, in particular roofing tiles, bricks, refractory bricks, tiles, stoneware or porcelain	With a production capacity of 75 tons per day, or with a kiln capacity of 4 m ³ and with a setting density per kiln of 300 kg/m ³	
4. Chemical industry			
(a)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic organic chemicals, such as: (i) Simple hydrocarbons (linear or cyclic, saturated or unsaturated, aliphatic or aromatic) (ii) Oxygen-containing hydrocarbons such as alcohols, aldehydes, ketones, carboxylic acids, esters, acetates, ethers, peroxides, epoxy resins (iii) Sulphurous hydrocarbons (iv) Nitrogenous hydrocarbons such as amines, amides, nitrous compounds, nitro compounds or nitrate compounds, nitrile s, cyanates, isocyanates (v) Phosphorus -containing hydrocarbons (vi) Halogenic hydrocarbons (vii) Organometallic compounds (viii) Basic plastic materials (polymers, synthetic fibres and cellulose-based fibres) (ix) Synthetic rubbers (x) Dyes and pigments (xi) Surface-active agents and surfactants	*	10 employees
(b)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic inorganic chemicals, such as: (i) Gases, such as ammonia, chlorine or hydrogen chloride, fluorine or hydrogen fluoride, carbon oxides, sulphur compounds, nitrogen oxides, hydrogen, sulphur dioxide, carbonyl chloride (ii) Acids, such as chromic acid, hydrofluoric acid, phosphoric acid, nitric acid, hydrochloric acid, sulphuric acid, oleum, sulphurous acids (iii) Bases, such as ammonium hydroxide, potassium hydroxide, sodium hydroxide (iv) Salts, such as ammonium chloride, potassium chlorate, potassium carbonate, sodium carbonate, perborate, silver nitrate (v) Non-metals, metal oxides or other inorganic compounds such as calcium carbide, silicon, silicon carbide	*	
(c)	Chemical installations for the production on an industrial scale of phosphorous -, nitrogen- or potassiumbased fertilizers (simple or compound fertilizers)	*	
(d)	Chemical installations for the production on an industrial scale of basic plant health products and of biocides	*	10 employees
(e)	Installations using a chemical or biological process for the production on an industrial scale of basic pharmaceutical products	*	
(f)	Installation for the production on an industrial scale of explosives and pyrotechnic products	*	
5. Waste and waste-water management			
(a)	Installations for the incineration, pyrolysis, recovery, chemical treatment or landfilling of hazardous waste	Receiving 10 tons per day	10 employees
(b)	Installations for the incineration of municipal waste	With a capacity of 3 tons per hour	
(c)	Installations for the disposal of non -hazardous waste	With a capacity of 50 tons per day	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(d)	Landfills (excluding landfills of inert waste)	Receiving 10 tons per day or with a total capacity of 25,000 tons	
(e)	Installations for the disposal or recycling of animal carcasses and animal waste	With a treatment capacity of 10 tons per day	
(f)	Municipal waste -water treatment plants	With a capacity of 100,000 population equivalents	
(g)	Independently operated industrial waste -water treatment plants which serve one or more activities of this annex	With a capacity of 10,000 m ³ per day	
6. Paper and wood production and processing			
(a)	Industrial plants for the production of pulp from timber or similar fibrous materials	*	10 employees
(b)	Industrial plants for the production of paper and board and other primary wood products (such as chipboard, fibreboard and plywood)	With a production capacity of 20 tons per day	
(c)	Industrial plants for the preservation of wood and wood products with chemicals	With a production capacity of 50 m ³ per day	
7. Intensive livestock production and aquaculture			
(a)	Installations for the intensive rearing of poultry or pigs	(i) With 40,000 places for poultry (ii) 2 With 2,000 places for production pigs (over 30 kg) (iii) With 750 places for sows	10 employees
(b)	Intensive aquaculture	1,000 tons of fish and shellfish per year	
8. Animal and vegetable products from the food and beverage sector			
(a)	Slaughterhouses	With a carcass production capacity of 50 tons per day	10 employees
(b)	Treatment and processing intended for the production of food and beverage products from: (i) Animal raw materials (other than milk) (ii) Vegetable raw materials	With a finished product production capacity of 75 tons per day With a finished product production capacity of 300 tons per day (average value on a quarterly basis)	
(c)	Treatment and processing of milk	With a capacity to receive 200 tons of milk per day (average value on an annual basis)	10 employees
9. Other activities			
(a)	Plants for the pretreatment (operations such as washing, bleaching, mercerization) or dyeing of fibres or textiles	With a treatment capacity of 10 tons per day	10 employees
(b)	Plants for the tanning of hides and skins	With a treatment capacity of 12 tons of finished product per day	
(c)	Installations for the surface treatment of substances, objects or products using organic solvents, in particular for dressing, printing, coating, degreasing, waterproofing, sizing, painting, cleaning or impregnating	With a consumption capacity of 150 kg per hour or 200 tons per year	
(d)	Installations for the production of carbon (hard-burnt coal) or electrographite by means of incineration or graphitization	*	

No.	Activity	Capacity threshold (column 1)	Employee threshold (column 2)
(e)	Installations for the building of, and painting or removal of paint from ships	With a capacity for ships 100 m long	

Explanatory notes :

Column 1 contains the capacity thresholds referred to article 7, paragraph 1 (a).

An asterisk (*) indicates that no capacity threshold is applicable (all facilities are subject to reporting).

Column 2 contains the employee threshold referred to in article 7, paragraph 1 (b).

“10 employees” means the equivalent of 10 full-time employees.

Annex II

POLLUTANTS

No	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2) kg/year	Manufacture, process or use threshold (column 3) kg/year
			to air (column 1a) kg/year	to water (column 1b) kg/year	to land (column 1c) kg/year		
1	74-82-8	Methane (CH ₄)	100 000	-	-	-	*
2	630-08-0	Carbon monoxide (CO)	500 000	-	-	-	*
3	124-38-9	Carbon dioxide (CO ₂)	100 million	-	-	-	*
4		Hydro-fluorocarbons (HFCs)	100	-	-	-	*
5	10024-97-2	Nitrous oxide (N ₂ O)	10 000	-	-	-	*
6	7664-41-7	Ammonia (NH ₃)	10 000	-	-	-	10 000
7		Non-methane volatile organic compounds (NMVOC)	100 000	-	-	-	*
8		Nitrogen oxides (NO _x /NO ₂)	100 000	-	-	-	*
9		Perfluorocarbons (PFCs)	100	-	-	-	*
10	2551-62-4	Sulphur hexafluoride (SF ₆)	50	-	-	-	*
11		Sulphur oxides (SO _x /SO ₂)	150 000 *	-	-	-	*
12		Total nitrogen	-	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Total phosphorus	-	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Hydrochlorofluorocarbons(HCFCs) 1	1	-	-	100	10 000
15		Hydrochlorofluorocarbons(HCFCs) 1	1	-	-	100	10 000
16		Halons	1	-	-	100	10 000
17	7440-38-2	Arsenic and compounds(as As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Cadmium and compounds (as Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Chromium and compounds (as Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Copper and compounds (as Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Mercury and compounds(as Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nickel and compounds (as Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Lead and compounds (as Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Zinc and compounds (as Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alachlor	-	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazine	-	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Chlordane	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Chlordecone	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Chlorfenvinphos	-	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Chloro-alkanes, C ₁₀ -C ₁₃	-	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Chlorpyrifos	-	1	1	5	10 000
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-dichloroethane (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Dichloromethane (DCM)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuron	-	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulphan	-	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40		Halogenated organic compounds (as AOX)	-	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptachlor	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Hexachlorobenzene (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Hexachlorobutadiene(HCBD)	-	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexane	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindane	1	1	1	1	1

No	CAS number	Pollutant	Threshold for releases (column 1)			Threshold for off-site transfers of pollutants (column 2)	Manufacture, process or use threshold (column 3)
			to air (column 1a) kg/year	to water (column 1b) kg/year	to land (column 1c) kg/year	kg/year	kg/year
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47		PCDD +PCDF (dioxins+furans) (as Teq)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	608-93-5	Pentachlorobenzene	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentachlorophenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Polychlorinated biphenyls(PCBs)	0,1	0,1	0,1	1	50
51	122-34-9	Simazine	-	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetrachloroethylene (PER)	2 000	-	-	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetrachloromethane (TCM)	100	-	-	1 000	10 000
54	12002-48-1	Trichlorobenzenes (TCBs)	10	-	-	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-trichloro ethane	100	-	-	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetrachloroethane	50	-	-	1 000	10 000
57	79-01-6	Trichloroethylene	200	-	-	1 000	10 000
58	67-66-3	Trichloromethane	500	-	-	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toxaphene	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinyl chloride	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Anthracene	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzene	1 000	200(as BTEX) a/	200(as BTEX) a/	2000(as BTEX) a/	10 000
63		Brominated diphenylethers(PBDE)	-	1	1	5	10 000
64		Nonylphenol ethoxylates (NP/NPEs) and related substances	-	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Ethyl benzene	-	200(as BTEX) a/	200(as BTEX) a/	2000(as BTEX) a/	10 000
66	75-21-8	Ethylene oxide	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Isoproturon	-	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naphthalene	100	10	10	100	10 000
69		Organotin compounds(as total Sn)	-	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-ethyl hexyl)phthalate (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Phenols (as total C)	-	20	20	200	10 000
72		Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) ^{b/}	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Toluene	-	200(as BTEX) a/	200(as BTEX) a/	2000(as BTEX) a/	10 000
74		Tributyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
75		Triphenyltin and compounds	-	1	1	5	10 000
76		Total organic carbon (TOC) (as total C or COD/3)	-	50 000	-	-	**
77	1582-09-8	Trifluralin	-	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Xylenes	-	200(as BTEX) a/	200(as BTEX) a/	200(as BTEX) a/	10 000
79		Chlorides (as total Cl)	-	2 million	2 million	2 million	10 000 _{c/}
80		Chlorine and inorganic compounds (as HCl)	10 000	-	-	-	10 000
81	1332-21-4	Asbestos	1	1	1	10	10 000
82		Cyanides (as total CN)	-	50	50	500	10 000
83		Fluorides (as total F)	-	2 000	2 000	10 000	10 000 _{c/}
84		Fluorine and inorganic compounds (as HF)	5 000	-	-	-	10 000
85	74-90-8	Hydrogen cyanide (HCN)	200	-	-	-	10 000
86		Particulate matter (PM ₁₀)	50 000	-	-	-	*

Explanatory notes:

The CAS number of the pollutant means the precise identifier in Chemical Abstracts Service.

Column 1 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(i) and (iv). If the threshold in a given sub-column (air, water or land) is exceeded, reporting of releases or, for pollutants in waste water destined for waste-water treatment, transfers to the environmental medium referred to in that sub-column is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a).

Column 2 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1 (a)(ii). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the off-site transfer of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (a)(ii).

Column 3 contains the thresholds referred to in article 7, paragraph 1(b). If the threshold in this column is exceeded for a given pollutant, reporting of the releases and off-site transfers of that pollutant is required with respect to the facility in question, for those Parties which have opted for a system of reporting pursuant to article 7, paragraph 1 (b).

A hyphen (-) indicates that the parameter in question does not trigger a reporting requirement.

An asterisk (*) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column (1)(a) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

A double asterisk (**) indicates that, for this pollutant, the release threshold in column (1)(b) is to be used rather than a manufacture, process or use threshold.

Footnotes:

a/ Single pollutants are to be reported if the threshold for BTEX (the sum parameter of benzene, toluene, ethyl benzene, xylene) is exceeded.

b/ Polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) are to be measured as benzo(a)pyrene (50-32-8), benzo(b)fluoranthene (205-99-2), benzo(k)fluoranthene (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pyrene (193-39-5) (derived from the Protocol on Persistent Organic Pollutants to the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution).

c/ As inorganic compounds.

Annex III

PART A DISPOSAL OPERATIONS ('D')

- Deposit into or onto land (e.g. landfill)
- Land treatment (e.g. biodegradation of liquid or sludgy discards in soils)
- Deep injection (e.g. injection of pumpable discards into wells, salt domes or naturally occurring epositories)
- Surface impoundment (e.g. placement of liquid or sludge discards into pits, ponds or lagoons)
- Specially engineered landfill (e.g. placement into lined discrete cells which are capped and isolated from one another and the environment)
- Release into a water body except seas/oceans
- Release into seas/oceans including sea-bed insertion
- Biological treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part
- Physico-chemical treatment not specified elsewhere in this annex which results in final compounds or mixtures which are discarded by means of any of the operations specified in this part (e.g. evaporation, drying, calcination, neutralization, precipitation)
- Incineration on land
- Incineration at sea
- Permanent storage (e.g. emplacement of containers in a mine)
- Blending or mixing prior to submission to any of the operations specified in this part
- Repackaging prior to submission to any of the operations specified in this part
- Storage pending any of the operations specified in this part

PART B RECOVERY OPERATIONS ('R')

- Use as a fuel (other than in direct incineration) or other means to generate energy
- Solvent reclamation/regeneration
- Recycling/reclamation of organic substances which are not used as solvents
- Recycling/reclamation of metals and metal compounds
- Recycling/reclamation of other inorganic materials
- Regeneration of acids or bases
- Recovery of components used for pollution abatement
- Recovery of components from catalysts
- Used oil re-refining or other reuses of previously used oil
- Land treatment resulting in benefit to agriculture or ecological improvement
- Uses of residual materials obtained from any of the recovery operations specified above in this part
- Exchange of wastes for submission to any of the recovery operations specified above in this part
- Accumulation of material intended for any operation specified in this part

Annex IV

ARBITRATION

1. In the event of a dispute being submitted for arbitration pursuant to article 23, paragraph 2, of this rotocol, a party or parties shall notify the other party or parties to the dispute by diplomatic means as well s the secretariat of the subject matter of arbitration and indicate, in particular, the articles of this Protocol hose interpretation or application is at issue. The secretariat shall forward the information received to all arties to this Protocol.
2. The arbitral tribunal shall consist of three members. Both the claimant party or parties and the other party or parties to the dispute shal l appoint an arbitrator, and the two arbitrators so appointed shall designate by common agreement the third arbitrator, who shall be the president of the arbitral tribunal. The latter shall not be a national of one of the parties to the dispute, nor have his or her usual place of residence in the territory of one of these parties, nor be employed by any of them, nor have dealt with the case in any other capacity.
3. If the president of the arbitral tribunal has not been designated within two months of the appointment of the second arbitrator, the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe shall, at the request of either party to the dispute, designate the president within a further two -month period.
4. If one of the parties to the dispute does not appoint an arbitrator within two months of the notification referred to in paragraph 1, the other party may so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall designate the president of the arbitral tribunal within a further two-month period. Upon designation, the president of the arbitral tribunal shall request the party which has not appointed an arbitrator to do so within two months. If it fails to do so within that period, the president shall so inform the Executive Secretary of the Economic Commission for Europe, who shall make this appointment within a further two -month period.
5. The arbitral tribunal shall render its decision in accordance with international law and the provisions of this Protocol.
6. Any arbitral tribunal constituted under the provisions set out in this annex shall draw up its own rules of procedure.
7. The decisions of the arbitral tribunal, both on procedure and on substance, shall be taken by majority vote of its members.
8. The tribunal may take all appropriate measures to establish the facts.
9. The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, using all means at their disposal, shall:
 - (a) Provide it with all relevant documents, facilities and information;
 - (b) Enable it, where necessary, to call witnesses or experts and receive their evidence.

10. The parties and the arbitrators shall protect the confidentiality of any information that they receive in confidence during the proceedings of the arbitral tribunal.
11. The arbitral tribunal may, at the request of one of the parties, recommend interim measures of protection.
12. If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to render its final decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before rendering its final decision, the arbitral tribunal must satisfy itself that the claim is well founded in fact and law.
13. The arbitral tribunal may hear and determine counterclaims arising directly out of the subject matter of the dispute.
14. Unless the arbitral tribunal determines otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares. The tribunal shall keep a record of all its expenses, and shall furnish a final statement thereof to the parties.
15. Any Party to this Protocol which has an interest of a legal nature in the subject matter of the dispute, and which may be affected by a decision in the case, may intervene in the proceedings with the consent of the tribunal.
16. The arbitral tribunal shall render its award within five months of the date on which it is established, unless it finds it necessary to extend the time limit for a period which should not exceed five months.
17. The award of the arbitral tribunal shall be accompanied by a statement of reasons. It shall be final and binding upon all parties to the dispute. The award will be transmitted by the arbitral tribunal to the parties to the dispute and to the secretariat. The secretariat will forward the information received to all Parties to this Protocol.
18. Any dispute which may arise between the parties concerning the interpretation or execution of the award may be submitted by either party to the arbitral tribunal which made the award or, if the latter cannot be seized thereof, to another tribunal constituted for this purpose in the same manner as the first.”

„Jegyzőkönyv a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokról

E jegyzőkönyv részes felei,

emlékeztetve az 1998. évi környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény (az Aarhusi Egyezmény) 5. cikke (9) bekezdésére és 10. cikke (2) bekezdésére,

felismerve, hogy a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások fontos mechanizmust jelentenek a vállalatok felelősségre vonhatóságának fokozása, a szennyezés csökkentése és a fenntartható fejlődés előmozdítása szempontjából az Aarhusi Egyezmény részes feleinek első találkozásán elfogadott luccai nyilatkozatban megállapítottak szerint,

tekintettel az 1992. évi a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozat 10. alapelvére,

tekintettel ugyancsak az Egyesült Nemzetek 1992. évi, a környezetről és a fejlődésről szóló konferenciáján elfogadott alapelvekre és kötelezettségvállalásokra, különösen az „Agenda 21” 19. fejezetének rendelkezéseire,

tudomásul véve az „Agenda 21” További Alkalmazásának Programját, amely az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének tizenkilencedik rendkívüli ülésén került elfogadásra 1997-ben, és amely felhív – többek között – a nemzeti kapacitások és képességek növelésére az információgyűjtés, feldolgozás és terjesztés tekintetében, annak érdekében, hogy lehetővé váljon a nyilvános hozzáférés a környezeti kérdésekre vonatkozó információkhoz a megfelelő eszközökön keresztül,

tekintettel a 2002. évi Fenntartható Fejlődési Világ-csúcstalálkozó végrehajtási tervére, amely szorgalmazza a koherens, integrált információ kialakítását a kémiai anyagokról, mint például a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokon keresztül,

figyelembe véve a kémiai biztonsággal foglalkozó kormányközi fórum munkáját, különösen a 2000. évi, a kémiai biztonságról szóló bahiai nyilatkozatot, a 2000. év utáni cselekvési prioritásokat és a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartási/emissziós jegyzék akciótervet,

figyelembe véve ugyancsak a kémiai anyagok megfelelő kezelésének szervezetek közötti programja keretében végzett tevékenységeket,

figyelembe véve továbbá a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet munkáját, különösen a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások alkalmazásáról szóló tanácsi ajánlását, amelyben a Tanács felhívja a tagországokat, hogy hozzák létre és tegyék nyilvánosan elérhetővé a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásokat,

azzal a kívánsággal, hogy egy olyan mechanizmust biztosítsanak, amely hozzájárul a jelenlegi és a jövőbeni generációk minden tagjának azon jogához, hogy egészségének és jólétének megfelelő környezetben éljen, a nyilvánosan hozzáférhető környezeti információs rendszerek kifejlesztésének biztosításán keresztül,

azzal a kívánsággal is, hogy biztosítsák, hogy az ilyen rendszerek kifejlesztésénél figyelembe veszik a fenntartható fejlődéshez hozzájáruló elveket, úgymint az 1992. évi, a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozat 15. alapelvében meghatározott elővigyázatossági megközelítést,

felismerve az összefüggést a megfelelő környezeti információs rendszerek és az Aarhusi Egyezményben foglalt jogok gyakorlása között,

megállapítva az együttműködés szükségességét a szennyező anyagokra és hulladékokra vonatkozó más nemzetközi kezdeményezésekkel, beleértve a 2001. évi, a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló stockholmi egyezményt és az 1989.

évi, a veszélyes hulladékok határon keresztüli szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló bázeli egyezményt,

felismerve, hogy az ipari üzemek üzemeltetéséből és egyéb forrásokból származó szennyezés és hulladék mennyiségének minimalizálására irányuló integrált megközelítés célkitűzéseinek magas szintű védelmet kell biztosítaniuk a környezet egésze számára, a fenntartható és környezetileg megfelelő fejlődés felé kell vinniük, és védeniük kell a jelenlegi és a jövőbeni generációk egészségét,

meggyőződve a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások – mint a környezeti teljesítmény javítása előmozdítására, és a közösségekbe kibocsátott, valamint az azokba és az azokon keresztül szállított szennyező anyagokra vonatkozó információkhoz való nyilvános hozzáférés biztosítására szolgáló, valamint a kormányzatok által a trendek nyomon követésére, a szennyezés csökkentésében elért előrehaladás bemutatására, bizonyos nemzetközi megállapodásoknak való megfelelés ellenőrzésére, a prioritások meghatározására és a környezeti politikákon és programokon keresztül elért előrehaladás értékelésére használt költséghatékony eszközök – értékéről,

azzal a hittel, hogy a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások kézzelfogható előnyöket hozhatnak az ipar számára a szennyező anyagok javított kezelése révén,

megállapítva a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások adatainak az egészségügyi, környezeti, demográfiai, gazdasági és egyéb típusú vonatkozó információkkal kombináltnak, a potenciális problémák jobb megértése, a kényes pontok azonosítása, megelőző és kockázatcsökkentő intézkedések megtétele, valamint a környezetgazdálkodási prioritások meghatározása céljából történő felhasználásának lehetőségeit,

felismerve az azonosított vagy azonosítható természetes személyek magánélete védelmének jelentőségét a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásoknak bejelentett információk feldolgozása során az adatvédelemmel kapcsolatos vonatkozó nemzetközi szabványoknak megfelelően,

felismerve ugyancsak a jelentőségét a nemzetközileg kompatibilis szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartási rendszerek kifejlesztésének az adatok összehasonlíthatóságának növelése érdekében,

megállapítva, hogy az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottságának sok tagállama, az Európai Közösség és az Észak-Amerikai Szabadkereskedelmi Megállapodás részes felei tesznek azért, hogy különböző forrásokból adatokat gyűjtsenek a szennyezőanyag-kibocsátásokról és -szállításokról, és hogy ezeket az adatokat nyilvánosan elérhetővé tegyék, és felismerve különösen, hogy ezen a területen bizonyos országok hosszú és értékes tapasztalattal rendelkeznek,

figyelembe véve a létező kibocsátási nyilvántartásokban alkalmazott eltérő megközelítési módokat és az ismétlések elkerülésének szükségességét, és így felismerve, hogy bizonyos fokú rugalmasságra van szükség,

sürgetve a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások progresszív kialakítását,

sürgetve a kapcsolat megteremtését a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások és a nyilvános érdeklődésre számot tartó egyéb kibocsátásokra vonatkozó információs rendszerek között,

MEGÁLLAPODTAK A KÖVETKEZŐKBEN:

1. cikk

Célkitűzés

E jegyzőkönyv célkitűzése az információkhoz való nyilvános hozzáférés növelése a koherens, integrált, országos szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásoknak (PRTR-eknek) az e jegyzőkönyv rendelkezéseinek megfelelően történő létrehozása révén, ami elősegítheti a nyilvánosság környezetvédelemmel kapcsolatos döntéshozatalban való részvételét, valamint hozzájárulhat a környezetszennyezés megelőzéséhez és csökkentéséhez.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E jegyzőkönyv alkalmazásában:

1. „fél”: ha a szöveg másként nem jelzi, egy állam vagy egy – a 24. cikkben említett – regionális gazdasági integrációs szervezet, amely a jegyzőkönyvet magára nézve kötelezően elfogadta, és amely vonatkozásában a jegyzőkönyv hatályos;

2. „egyezmény”: a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezmény, kelt Aarhusban, Dániában, 1998. június 25-én;

3. „nyilvánosság”: egy vagy több természetes vagy jogi személy, és – a nemzeti jogszabályokkal vagy gyakorlattal összhangban – azok társulásai, szervezetei vagy csoportjai;

4. „üzem”: ugyanazon a telephelyen vagy szomszédos telephelyeken lévő egy vagy több létesítmény, amelyeket ugyanaz a természetes vagy jogi személy tulajdonol vagy üzemeltet;

5. „illetékes hatóság”: a nemzeti hatóság vagy hatóságok, vagy bármely más – az adott fél által a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartási rendszer kezelésére kijelölt – illetékes szerv vagy szervek;

6. „szennyező anyag”: valamely anyag vagy anyagok egy csoportja, amely káros lehet a környezetre vagy az emberi egészségre tulajdonságai és a környezetbe történő kijutásakövetkeztében;

7. „kibocsátás”: a szennyező anyagok környezetbe történő kijutása valamilyen – akár szándékos akár balesetből származó, akár rutinszerű akár nem rutinszerű – emberi tevékenységeredményeképpen, beleértve a kiömlést, kisugárzást, bevezetést, visszasajtolást, elhelyezést vagy lerakást, akár végső szennyvíztisztítással nem rendelkező csatorna hálózaton keresztül;

8. „elszállítás a telephelyről”: az ártalmatlanításra vagy hasznosításra szánt hulladéknak és a szennyvíztisztításra szánt szennyvízben lévő szennyező anyagoknak az üzem határán túla történő szállítása;

9. „diffúz források”: sok kisebb vagy elszórt forrás, amelyekből a szennyező anyagok a földtani közegbe, a levegőbe vagy a vízbe kerülhetnek kibocsátásra, amelyek e környezeti elemekre gyakorolt együttes hatása jelentős lehet, és amelyek esetében nem praktikus a jelentések begyűjtése egyedileg minden egyes forrásból;

10. a „nemzeti” és az „országos” kifejezés – azon felek jegyzőkönyv szerinti kötelezettségeinek vonatkozásában, amelyek regionális gazdasági integrációs szervezetek – a szóban forgó régióra vonatkozik, eltérő jelzés hiányában;

11. „hulladék”: olyan anyagok vagy tárgyak, amelyeket:

a) ártalmatlanítottak vagy hasznosítottak;

- b) ártalmatlanításra vagy hasznosításra szánják; vagy
 - c) ártalmatlanításukat vagy hasznosításukat a nemzeti jogszabályok előírják;
12. „veszélyes hulladék”: a nemzeti jogszabályok által veszélyesként meghatározott hulladék;
13. „egyéb hulladék”: hulladék, amely nem veszélyes hulladék;
14. „szennyvíz”: a nemzeti jog szabályozása alá eső anyagokat vagy tárgyakat tartalmazó használt víz.

3. cikk

Általános rendelkezések

(1) Mindegyik fél megteszi a szükséges jogalkotási, szabályozási és egyéb intézkedéseket, és a megfelelő végrehajtási intézkedéseket, e jegyzőkönyv intézkedései alkalmazása céljából.

(2) E jegyzőkönyv rendelkezései nem befolyásolják valamely fél azon jogát, hogy az e jegyzőkönyv által előírnál átfogóbb vagy a nyilvánosság számára jobban hozzáférhető szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartást tartson fenn vagy vezessen be.

(3) Mindegyik fél megteszi a szükséges intézkedéseket annak megkövetelése érdekében, hogy egy üzem alkalmazottait és a nyilvánosság tagjait, akik bejelentik az e jegyzőkönyvet végrehajtó nemzeti jogszabályoknak a üzem által történő megszegését a közhatóságoknak, ne sújtsák büntetéssel, ne háborgassák vagy zaklassák az üzem vagy a közhatóságok által a jogsértés bejelentésére irányuló cselekedeteik miatt.

(4) E jegyzőkönyv végrehajtása során mindegyik fél számára az 1992. évi, a környezetről és a fejlődésről szóló riói nyilatkozat 15. alapelvében meghatározott elővigyázatossági megközelítés az irányadó.

(5) A jelentéstétel ismétlődéseinek csökkentése érdekében a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartási rendszereket a keresztülvíhető mértékig integrálni lehet a meglévő információforrásokkal, úgymint az engedélyeztetéshez vagy a működési engedélyekhez kapcsolódó jelentéstételi mechanizmusokkal.

(6) A felek törekszenek a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások közötti konvergencia elérésére.

4. cikk

A szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartási rendszer alapvető elemei

E jegyzőkönyvnek megfelelően mindegyik fél létrehoz és fenntart egy nyilvánosan hozzáférhető nemzeti szennyezőanyagkibocsátási és -szállítási nyilvántartást, amely:

- a) üzemspecifikus a pontszerű forrásokra vonatkozó jelentések tekintetében;
- b) biztosítja a jelentéstételt a diffúz források vonatkozásában;
- c) szennyezőanyag-specifikus vagy hulladék-specifikus, ahogy megfelelő;
- d) több közegre vonatkozik, különbséget téve a levegőbe, a talajba és a vízbe történő kibocsátás között;
- e) tartalmazza a szállítással kapcsolatos információkat;
- f) időszakos, kötelező jelentéstételen alapul;
- g) szabványosított és aktuális adatokat, korlátozott számú szabványosított jelentéstételi küszöböt és korlátozott rendelkezéseket – ha vannak egyáltalán – tartalmaz a bizalmasság érdekében;

h) koherens, felhasználóbarátra tervezett és nyilvánosan hozzáférhető, beleértve az elektronikus formában történő hozzáférést is;

i) lehetővé teszi a kialakításában és módosításában való nyilvános részvételt; és

j) az illetékes hatóság által fenntartott strukturált, számítógépes adatbázis vagy több összekapcsolt adatbázis.

5. cikk

Tervezés és felépítés

(1) Mindegyik fél biztosítja, hogy a 4. cikkben említett nyilvántartásban tárolt adatok összesített és nem összesített formában egyaránt szerepeljenek, annak érdekében, hogy a kibocsátások és a szállítások visszakereshetők és azonosíthatók legyenek az alábbiak szerint:

a) üzem és annak földrajzi elhelyezkedése;

b) tevékenység;

c) tulajdonos vagy üzemeltető, és – ahogy megfelelő – vállalat;

d) szennyező anyag vagy hulladék, ahogy megfelelő;

e) az egyes környezeti közegek, amelyekbe a szennyező anyag kibocsátásra kerül; és

f) a 7. cikk (5) bekezdésében meghatározottak szerint a szállítás célállomása és – amennyiben megfelelő – hulladék esetében az ártalmatlanítási vagy hasznosítási művelet.

(2) Mindegyik fél biztosítja azt is, hogy az adatok visszakereshetők és azonosíthatók legyenek a nyilvántartásban szereplő diffúz források szerint.

(3) Mindegyik fél a jövőbeni bővítési lehetőségének figyelembevételével tervezi meg a nyilvántartását, valamint úgy, hogy legalább tíz jelentéstételi évre visszamenőleg biztosítva legyen a jelentett adatok nyilvános hozzáférése.

(4) A nyilvántartás úgy kerül megtervezésre, hogy a nyilvánosság számára a lehető legkönnyebb legyen ahhoz elektronikus úton – például interneten – keresztül hozzáférni. A tervezésnek lehetővé kell tennie, hogy normál működési feltételek mellett a nyilvántartásban tárolt információk elektronikus úton folyamatosan és azonnal rendelkezésre álljanak.

(5) Mindegyik félnek meg kell adnia a nyilvántartásában a vonatkozó, létező, nyilvánosan hozzáférhető, környezetvédelmi tárgyú adatbázisaival való kapcsolatot biztosító hivatkozásokat.

(6) Mindegyik fél megadja a nyilvántartásában a jegyzőkönyv más részes felei és – amennyiben kivitelezhető – egyéb országok szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásaival való kapcsolatot biztosító hivatkozásokat.

6. cikk

A nyilvántartás hatóköre

(1) Mindegyik fél biztosítja, hogy nyilvántartása információkat tartalmaz az alábbiakról:

a) a 7. cikk (2) bekezdése szerint jelentésköteles szennyezőanyag-kibocsátások;

b) a 7. cikk (2) bekezdése szerint jelentésköteles telephelyről történő elszállítások; és

c) a 7. cikk (4) bekezdése szerint jelentésköteles szennyezőanyag-kibocsátások diffúz forrásokból.

(2) A nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások kialakítása és a jegyzőkönyv alkalmazása során szerzett tapasztalatok felmérése után, és a vonatkozó nemzetközi folyamatok figyelembevételével, a felek találkozója áttekinti az e jegyzőkönyv szerinti jelentéstételi kötelezettségeket, és azok továbbfejlesztése szempontjából mérlegeli az alábbi kérdéseket:

- a) az I. mellékletben meghatározott tevékenységek felülvizsgálata;
- b) a II. mellékletben meghatározott szennyező anyagok felülvizsgálata;
- c) az I. és II. mellékletben feltüntetett küszöbök felülvizsgálata; és
- d) egyéb vonatkozó szempontok bevonása, mint például a telephelyen belüli szállításokra, tárolásra vonatkozó információk, a diffúz forrásokra vonatkozó jelentéstételi kötelezettségek meghatározása vagy a szennyező anyagok e jegyzőkönyvbe történő felvételére vonatkozó kritériumok megállapítása.

7. cikk

Jelentéstételi követelmények

(1) Mindegyik fél vagy:

a) megköveteli a joghatósága alá tartozó minden egyes olyan üzem tulajdonosától vagy üzemeltetőjétől, amely egy vagy több, az I. mellékletben meghatározott tevékenységet végez az I. melléklet 1. oszlopában meghatározott vonatkozó kapacitásküszöbön felül, és:

i. a II. melléklet 1. oszlopában meghatározott vonatkozó

küszöbértékeket meghaladó mennyiségben bocsát ki valamely, a II. mellékletben meghatározott szennyező anyagot;

ii. a II. melléklet 2. oszlopában meghatározott vonatkozó küszöbértékeket meghaladó mennyiségben szállít telephelyen kívülre valamely, a II. mellékletben meghatározott szennyező anyagot, amennyiben a fél a szállításokra vonatkozóan a szennyezőanyag-specifikus jelentéstételt választotta az (5) bekezdés d) pontja szerint;

iii. évente 2 tonnát meghaladó mennyiségű veszélyes hulladékot vagy 2 000 tonnát meghaladó egyéb hulladékot szállít telephelyen kívülre, amennyiben a fél a szállításokra vonatkozóan a hulladék-specifikus jelentéstételt választotta az (5) bekezdés d) pontja szerint; vagy

iv. a II. melléklet 1.b. oszlopában meghatározott vonatkozó küszöbértékeket meghaladó mennyiségben szállít telephelyen kívülre szennyvízkezelésre szánt szennyvízben valamely – a II. mellékletben meghatározott – szennyező anyagot, hogy eleget tegyen az arra a tulajdonosra vagy üzemeltetőre vonatkozóan a (2) bekezdésnek megfelelően előírt kötelezettségeknek; vagy

b) megköveteli a joghatósága alá tartozó minden egyes olyan üzem tulajdonosától vagy üzemeltetőjétől, amely egy vagy több, az I. mellékletben meghatározott tevékenységet végez az I. melléklet 2. oszlopában meghatározott alkalmazotti létszám-küszöbön vagy afelett, és gyárt, feldolgoz vagy felhasznál valamely, a II. mellékletben meghatározott szennyező anyagot a II. melléklet 3. oszlopában meghatározott vonatkozó küszöbértékeket meghaladó mennyiségben, hogy eleget tegyen az arra a tulajdonosra vagy üzemeltetőre vonatkozóan a (2) bekezdésnek megfelelően előírt kötelezettségeknek.

(2) Mindegyik fél megköveteli az (1) bekezdésben említett üzem tulajdonosától vagy üzemeltetőjétől, hogy benyújtsa az (5) és (6) bekezdésben meghatározott információkat az azokban foglalt követelményeknek megfelelően azon szennyező anyagokra és hulladékokra vonatkozóan, melyek tekintetében a küszöbértékeket túllépték.

(3) E jegyzőkönyv célkitűzésének elérése érdekében, az egyes felek eldönthetik, hogy egy adott szennyező anyag vonatkozásában a kibocsátásküszöböt vagy a gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöböt alkalmazzák, feltéve, hogy ezzel növelik a kibocsátásokra vagy a szállításokra vonatkozóan a nyilvántartásukban rendelkezésre álló releváns információ mennyiségét.

(4) Mindegyik fél biztosítja, hogy a (7) és (8) bekezdésben meghatározott diffúz forrásokból származó szennyezőanyag-kibocsátásokra vonatkozó információkat a nyilvántartásába történő

felvételük céljából az illetékes hatósága összegyűjtse, vagy kijelöl egy vagy több közhatóságot vagy illetékes szervet az összegyűjtésükre.

(5) Mindegyik fél megköveteli a (2) bekezdés szerint jelentéstételre kötelezett üzemek tulajdonosaitól vagy üzemeltetőitől, hogy megadják és benyújtsák az alábbi információkat az illetékes hatóságának üzemspecifikus alapon:

a) a jelentést tevő üzem megnevezése, címe, földrajzi elhelyezkedése és a tevékenysége vagy tevékenységei, és a tulajdonos vagy üzemeltető, és – ahogy megfelelő – a vállalat megnevezése;

b) mindegyik – a (2) bekezdés szerint jelentésköteles – szennyezőanyag megnevezése és numerikus azonosítója;

c) mindegyik – a (2) bekezdés szerint jelentésköteles – szennyezőanyag a üzemből a környezetbe kibocsátott mennyisége a jelentéstételi évben, mind összesítve, mind lebontva levegőbe, vízbe vagy talajba – beleértve a föld alatti befecskendezést – történő kibocsátásra;

d) vagy:

i. mindegyik – a (2) bekezdés szerint jelentésköteles – szennyezőanyag a telephelyről elszállított mennyisége a jelentéstételi évben, megkülönböztetve az ártalmatlanításra és a hasznosításra elszállított mennyiségeket, és a szállítmányokat befogadó üzem megnevezése és címe; vagy

ii. a (2) bekezdés szerint jelentésköteles hulladéknak a telephelyről elszállított mennyisége a jelentéstételi évben, megkülönböztetve a veszélyes hulladékot és az egyéb hulladékot, bármely hasznosítási vagy ártalmatlanítási művelet esetében „R”-rel, illetve „D”-vel jelezve, hogy a hulladékot hasznosításra vagy ártalmatlanításra szánják-e a III. mellékletnek megfelelően, valamint veszélyes hulladék határon át történő szállítása esetén a hulladék ártalmatlanítójának vagy hasznosítójának és a szállítmányt befogadó tényleges ártalmatlanítási vagy hasznosítási telephely megnevezése és címe;

e) mindegyik szennyvizben lévő – a (2) bekezdés szerint jelentésköteles – szennyezőanyag a telephelyről elszállított mennyisége a jelentéstételi évben; és

f) a c)–e) albekezdésben említett információknak a 9. cikk (2) bekezdése szerint történő beszerzésénél felhasznált módszertan típusa, feltüntetve, hogy az információk mérésekre, számításokra vagy becslésre vannak alapozva.

(6) Az (5) bekezdés c)–e) albekezdésében említett információk magukban foglalják a mindennapi tevékenységekből és a rendkívüli eseményekből fakadó kibocsátásokra és szállításokra vonatkozó információkat.

(7) Mindegyik fél megjeleníti a nyilvántartásában, megfelelő térbeli bontásban, a diffúz forrásokból származó szennyezőanyag-kibocsátásokra vonatkozó információkat, amelyek esetében az adott fél állapítja meg, hogy az adatokat a vonatkozó hatóságok gyűjtik össze, és azok gyakorlatilag felvehetők a nyilvántartásba. Amennyiben az adott fél azt állapítja meg, hogy ilyen adatok nincsenek, akkor intézkedéseket hoz a vonatkozó szennyezőanyagok diffúz forrásokból származó kibocsátásaira vonatkozó jelentéstétel kezdeményezésére a nemzeti prioritásaival összhangban.

(8) A (7) bekezdésben említett információk magukban foglalják az információk beszerzésénél felhasznált módszertan típusát.

8. cikk

Jelentéstételi ciklus

(1) Mindegyik fél biztosítja, hogy az információk, amelyeket a nyilvántartásának tartalmaznia kell, nyilvánosan hozzáférhetők, összeállításuk és bemutatásuk a nyilvántartásban naptári évek szerint történik. A jelentéstételi év az a naptári év, amelyre az adott információ

vonatkozik. Mindegyik fél esetében az első jelentéstételi év a jegyzőkönyvnek az adott fél esetében történő hatályba lépését követő naptári év. A 7. cikk szerint előírt jelentéstételre évente kerül sor. A második jelentéstételi év azonban lehet az első jelentéstételi évet követő második naptári év.

(2) Mindegyik fél, amely nem regionális gazdasági integrációs szervezet, biztosítja, hogy az információk az egyes jelentéstételi évek végétől számított tizenöt hónapon belül bekerüljenek a nyilvántartásába. Az első jelentéstételi évre vonatkozó információk azonban a szóban forgó jelentéstételi év végétől számított két éven belül kerülnek be a nyilvántartásába.

(3) Mindegyik fél, amely regionális gazdasági integrációs szervezet, biztosítja, hogy az adott jelentéstételi évre vonatkozó információk bekerüljenek a nyilvántartásába hat hónappal azután, hogy a feleknek, amelyek nem regionális gazdasági integrációs szervezetek, ezt meg kell tenniük.

9. cikk

Adatgyűjtés és nyilvántartásba vétel

(1) Mindegyik fél megköveteli a 7. cikk jelentéstételi követelményei alá tartozó üzemek tulajdonosaitól vagy üzemeltetőitől, hogy összegyűjtsék – az alábbi (2) bekezdéssel összhangban és megfelelő gyakorisággal – a üzemnek a 7. cikk szerinti jelentéstétel alá tartozó kibocsátásai és telephelyen kívülre történő szállításai meghatározásához szükséges adatokat, és hogy azon adatok dokumentációját, amelyekből a jelentésben foglalt információk származtak, az illetékes hatóságok számára rendelkezésre tartsák öt éven keresztül, a vonatkozó jelentéstételi év végétől számítva. E dokumentáció leírja az adatgyűjtésnél felhasznált módszertant is.

(2) Mindegyik fél megköveteli a 7. cikk szerinti jelentéstétel alá tartozó üzemek tulajdonosaitól vagy üzemeltetőitől, hogy a rendelkezésre álló legjobb információkat használják fel, melyek magukban foglalhatnak monitoring adatokat, emissziós tényezőket, tömegegyensúly-egyenleteket, közvetett monitoringot vagy egyéb számításokat, műszaki szakvéleményeket és egyéb módszereket. Adott esetben ezt a nemzetközileg elfogadott módszereknek megfelelően kell elvégezni.

10. cikk

Minőségfelmérés

(1) Mindegyik fél megköveteli a 7. cikk (1) bekezdése szerinti jelentéstételi követelmények alá tartozó üzemek tulajdonosaitól vagy üzemeltetőitől, hogy biztosítsák az általuk jelentett információk minőségét.

(2) Mindegyik fél biztosítja, hogy a nyilvántartásukban szereplő adatok az illetékes hatóság általi minőségfelmérés alá esnek, különös tekintettel a teljességükre, következetességükre és hitelességükre, figyelembe véve minden olyan útmutatást, melyek a felek találkozója által kerülhetnek kidolgozásra.

11. cikk

Nyilvános hozzáférés az információhoz

(1) Mindegyik fél biztosítja a nyilvános hozzáférést a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásában szereplő információkhoz, az érdeklődés kinyilvánításának

szükségessége nélkül, és e jegyzőkönyv rendelkezéseinek megfelelően, elsősorban annak biztosítása révén, hogy a nyilvántartása gondoskodik a nyilvános telekommunikációs hálózatokon keresztül történő közvetlen elektronikus hozzáférésről.

(2) Amennyiben a nyilvántartásában szereplő információkhoz nyilvánosan nem lehet könnyen hozzáférni közvetlen elektronikus úton, mindegyik fél biztosítja, hogy az illetékes hatósága kérésre kiszolgáltatja az adott információt bármilyen egyéb hatékony módon, a lehető leghamarabb, és legkésőbb a kérelem benyújtásától számított egy hónapon belül.

(3) A (4) bekezdésre is figyelemmel, mindegyik fél biztosítja, hogy a nyilvántartásában szereplő információkhoz való térítésmentes hozzáférést.

(4) Mindegyik fél engedélyezheti, hogy az illetékes hatósága a (2) bekezdésben említett specifikus információ reprodukálásáért és postázásáért díjat számoljon fel, de az ilyen díj nem haladja meg az indokolt összeget.

(5) Amennyiben a nyilvántartásában szereplő információkhoz nyilvánosan nem lehet könnyen hozzáférni közvetlen elektronikus úton, mindegyik fél lehetővé teszi a nyilvántartásához való elektronikus hozzáférést nyilvánosan hozzáférhető helyszíneken, például közkönyvtárakban, önkormányzatok hivatalaiban vagy egyéb megfelelő helyeken.

12. cikk

Bizalmasság

1. Mindegyik fél felhatalmazhatja az illetékes hatóságot, hogy bizalmasan kezelje a nyilvántartásban szereplő információkat, amennyiben azok nyilvánosságra hozatala kedvezőtlenül befolyásolná:

- a) a nemzetközi kapcsolatokat, az ország védelmét vagy a közbiztonságot;
- b) az igazságszolgáltatás menetét, valamely személy igazságos tárgyaláshoz való jogát, valamely közhatóság azon jogát, hogy bűnvádi vagy fegyelmi vizsgálatot folytasson le;
- c) a kereskedelmi és ipari információk bizalmasságát, amennyiben az ilyen bizalmasságot törvény védi a jogos gazdasági érdekek védelmezése céljából;
- d) a szellemi tulajdonjogokat; vagy
- e) egy természetes személyre vonatkozó személyes adatok és/vagy akták bizalmasságát, ha az adott személy nem járult hozzá az információk nyilvánosságra hozatalához, amennyiben az ilyen bizalmasságot biztosítja a nemzeti jog.

A bizalmasság előbbieken említett okai korlátozó módon kerülnek értelmezésre, figyelembe véve a nyilvánosságra hozattal szolgált közérdeket, és hogy az információ a környezetbe történő kibocsátásokra vonatkozik-e.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja keretében, megfontolás tárgyát képezi a kibocsátásokra vonatkozó minden olyan információnak a nemzeti jog szerinti nyilvánosságra hozatala, amely a környezet védelme szempontjából releváns.

(3) Valahányszor bizalmasan kezelnek információkat az (1) bekezdésnek megfelelően, a nyilvántartás jelzi, hogy milyen típusú információt tartottak vissza, például általános kémiai információ szolgáltatásával, ha lehetséges, és hogy milyen okból tartották vissza.

13. cikk

A nyilvánosság részvétele a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások kialakításában

(1) Mindegyik fél megfelelő lehetőségeket biztosít a nyilvánosság részvételére a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartása kialakításában a nemzeti jog keretén belül.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, mindegyik fél lehetőséget biztosít a nemzeti szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartása kialakítása tekintetében javasolt intézkedésekre vonatkozó információkhoz való szabad nyilvános hozzáférésre és a döntéshozatali folyamat szempontjából releváns megjegyzések, információk, elemzések vagy vélemények benyújtására, valamint a megfelelő hatóság kellő figyelmet fordít az ilyen nyilvános hozzászólásokra.

(3) Mindegyik fél biztosítja, hogy amikor döntés születik a nyilvántartása létrehozásáról vagy annak jelentős megváltoztatásáról, a döntésre és az azt megalapozó megfontolásokra vonatkozó információk nyilvánosan rendelkezésre álljanak a kellő időben.

14. cikk

Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása

(1) Mindegyik fél – a nemzeti jogrendje keretén belül – biztosítja, hogy az olyan személynek, aki úgy véli, hogy a 11. cikk (2) bekezdése szerinti információkérelmét figyelmen kívül hagyták, jogtalanul elutasították, nem válaszolták meg – részben vagy teljes egészében – kielégítően, vagy egyéb tekintetben nem kezelték a szóban forgó bekezdésnek megfelelően, lehetősége legyen felülvizsgálati eljárásra bíróság, vagy valamely más, törvény által létrehozott független és pártatlan testület előtt.

(2) Az (1) bekezdés követelményei nem sértik a felek azon jogait és kötelezettségeit, melyek az egymás közötti szerződéseik értelmében állnak fenn és érintik e cikk tárgykörét.

15. cikk

Kapacitásépítés

(1) Mindegyik fél előmozdítja, hogy a nyilvánosság tájékozott legyen a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásával kapcsolatban, valamint biztosítja, hogy segítséget és útmutatást kapjon a nyilvántartáshoz való hozzáférés és az abban szereplő információk felhasználása vonatkozásában.

(2) Mindegyik fél megfelelő kapacitásépítést és útmutatást biztosít az illetékes hatóságok és szervek számára annak érdekében, hogy támogassa azokat az e jegyzőkönyv szerinti feladataik elvégzésében.

16. cikk

Nemzetközi együttműködés

(1) A felek együttműködnek egymással és segítik egymást, ahogy megfelelő:
a) az e jegyzőkönyv célkitűzéseit támogató nemzetközi tevékenységekben;

b) az érintett felek közötti kölcsönös megállapodás alapján, a nemzeti rendszerek e jegyzőkönyv szerinti kivitelezésében;

c) az e jegyzőkönyv szerinti, a határvidékeken történő kibocsátásokra és szállításokra vonatkozó információk megosztásában; és

d) az e jegyzőkönyv szerinti, a felek közötti szállításokra vonatkozó információk megosztásában.

(2) A felek elősegítik az egymás közötti és a vonatkozó nemzetközi szervezetekkel való együttműködést – ahogy megfelelő –, hogy előmozdítsák:

a) a nyilvánosság tájékozottságát nemzetközi szinten;

b) a technológia-átadást; és

c) a szaktanácsadás-nyújtást azon felek esetében, amelyek fejlődő országok, vagy amelyek gazdasága átalakuláson megy keresztül, az e jegyzőkönyvhöz kapcsolódó kérdésekben.

17. cikk

A felek találkozója

(1) A felek találkozója létrehozásra kerül. Első ülését e jegyzőkönyv hatálybalépésétől számított két éven belül összehívják. Ezt követően a felek találkozásának rendes üléseit az egyezmény részes felei rendes találkozóinak után vagy azokkal párhuzamosan tartják, hacsak másként nem határoznak e jegyzőkönyv részes felei. A felek találkozója rendkívüli ülést tart, ha erről döntés születik egy rendes ülés során, vagy valamely fél írásbeli kérésére, feltéve, hogy annak az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkára által valamennyi féllel történő közlésétől számított hat hónapon belül, a szóban forgó kérést e felek legalább egyharmada támogatja.

(2) A felek találkozója folyamatosan felülvizsgálja e jegyzőkönyv végrehajtását és fejlesztését a felek rendszeres jelentései alapján, és ezt a célt szem előtt tartva:

a) felülvizsgálja a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások kialakítását, és előmozdítja progresszív erősödésüket és konvergenciájukat;

b) útmutatásokat határoz meg annak lehetővé tétele érdekében, hogy a felek jelentést tegyenek neki, törekedve az e tekintetben kifejtett erőfeszítések átfedésének elkerülésére;

c) létrehoz egy munkaprogramot;

d) mérlegeli és – amennyiben helyénvaló – elfogadja a nemzetközi együttműködés erősítését célzó intézkedéseket a 16. cikknek megfelelően;

e) olyan kisegítő testületeket hoz létre, amelyeket szükségesnek vél;

f) mérlegeli és elfogadja az e jegyzőkönyvre és annak mellékleteire vonatkozó olyan módosítási javaslatokat, amelyeket szükségesnek vél e jegyzőkönyv céljaira, a 20. cikk rendelkezéseivel összhangban;

g) első ülésén megvitatja, és konszenzussal elfogadja az üléseire, illetve a kisegítő testületei üléseire vonatkozó eljárási szabályzatot, figyelembe véve az egyezmény részes felei találkozója által elfogadott eljárási szabályzatot;

h) megfontolja pénzügyi intézkedések konszenzussal történő kialakítását, és szaktanácsadási mechanizmusok létrehozását e jegyzőkönyv végrehajtásának lehetővé tétele érdekében;

i) igénybe veszi – amennyiben helyénvaló – más releváns nemzetközi testületek szolgáltatásait e jegyzőkönyv célkitűzéseinek megvalósítása érdekében; és

j) megfontol és megtesz minden olyan további lépést, amelyre szükség lehet e jegyzőkönyv célkitűzéseinek előmozdítása tekintetében, mint például a végrehajtását elősegítő útmutatások és ajánlások elfogadását.

(3) A felek találkozója lehetővé teszi a szállításoknak a szennyezőanyag-specifikus és a hulladék-specifikus megközelítések használatával történő jelentése során szerzett

tapasztalatokra vonatkozó információk kicserélését, és áttekinti ezeket a tapasztalatokat annak érdekében, hogy megvizsgálja a két megközelítés közötti konvergencia lehetőségét, figyelembe véve az információk közérdekűségét az 1. cikknek megfelelően és a szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartások átfogó hatékonyságát.

(4) Az Egyesült Nemzetek, annak szakosodott ügynökségei és a Nemzetközi Atomenergiái Ügynökség, valamint bármely állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet, amely a 24. cikk szerint jogosult e jegyzőkönyv aláírására, de amely nem részes fele annak, és bármely kormányközi szervezet, amely azokon a területeken illetékes, melyekre a jegyzőkönyv vonatkozik, jogosult arra, hogy megfigyelőként részt vegyen a felek találkozájának ülésein. Beengedésükre és részvételükre a felek találkozója által elfogadott eljárási szabályzat vonatkozik.

(5) Bármely nem kormányzati szervezet – amely azokon a területeken illetékes, melyekre e jegyzőkönyv vonatkozik –, amely közölte az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkárával, hogy képviseltetni kívánja magát a felek találkozója valamely ülésén, jogosult arra, hogy megfigyelőként részt vegyen, hacsak az ülésen résztvevő felek egyharmada kifogást nem emel ez ellen. Beengedésükre és részvételükre a felek találkozója által elfogadott eljárási szabályzat vonatkozik.

18. cikk

Szavazati jog

(1) A (2) bekezdésben előírtak kivételével, e jegyzőkönyv mindegyik részes fele egy szavazattal rendelkezik.

(2) A regionális gazdasági integrációs szervezetek, az illetékességi körükbe tartozó ügyekben, a szavazati jogukat a jegyzőkönyv részes felei közé tartozó tagállamaik számával megegyező számú szavazattal gyakorolják. Az ilyen szervezetek nem gyakorolják a szavazati jogukat, amennyiben a tagállamaik gyakorolják a sajátjukat, és fordítva.

19. cikk

Mellékletek

E jegyzőkönyv mellékletei annak elválaszthatatlan részét képezik, és – hacsak kifejezetten másként nem írják elő – az erre a jegyzőkönyvre történő hivatkozás egyúttal hivatkozás annak mellékleteire is.

20. cikk

Módosítások

(1) Bármely fél javasolhatja e jegyzőkönyv módosítását.

(2) Az e jegyzőkönyvre vonatkozó módosítási javaslatok a felek találkozájának ülésén kerülnek megvitatásra.

(3) Az e jegyzőkönyvre vonatkozó bármely módosítási javaslatot a titkársághoz kell írásos formában benyújtani, amely közli azt – legalább hat hónappal azon ülést megelőzően, melyen elfogadásra javasolják – minden féllel, az egyéb államokkal és regionális gazdasági integrációs szervezetekkel, amelyek a jegyzőkönyvet magukra nézve kötelezően elfogadták, és amelyek esetében a jegyzőkönyv még nem lépett hatályba, és az aláírókkal.

(4) A felek mindent megtesznek annak érdekében, hogy konszenzusos megállapodás szülessen az e jegyzőkönyvre vonatkozó bármely módosítási javaslatról. Ha a konszenzusra irányuló valamennyi erőfeszítés hiábavalónak bizonyult, és nem született megállapodás, a módosítást – végső megoldásként – az ülésen jelenlévő és szavazó felek szavazatainak háromnegyedes többségével fogadják el.

(5) E cikk alkalmazásában, „a jelenlévő és szavazó felek” a jelenlévő és igenlő vagy nemleges szavazatot leadó feleket jelenti.

(6) E jegyzőkönyv bármely, a (4) bekezdésnek megfelelően elfogadott módosítását a titkárság közli a letéteményessel, aki eljuttatja azt valamennyi félhez, az egyéb államokhoz és regionális gazdasági integrációs szervezetekhez, amelyek a jegyzőkönyvet magukra nézve kötelezően elfogadták, és amelyek esetében a jegyzőkönyv még nem lépett hatályba, és az aláírókhoz.

(7) Egy módosítás, amely nem valamely mellékletre vonatkozik, az azt ratifikáló, elfogadó vagy jóváhagyó felek esetében a kilencvenedik napon lép hatályba attól az időponttól számítva, amikor a letéteményes megkapja a ratifikálásra, elfogadásra vagy jóváhagyásra vonatkozó okmányokat azok legalább háromnegyedétől, akik a módosítás elfogadásának idején felek voltak. Ezt követően a módosítás bármely más fél esetében a kilencvenedik napon lép hatályba attól számítva, hogy az adott fél letétbe helyezi a módosítás ratifikálására, elfogadására vagy jóváhagyására vonatkozó okmányát.

(8) A valamely mellékletre vonatkozó módosítás esetében, az a fél, amely nem fogadja el az adott módosítást, írásban értesíti erről a letéteményest a módosítás letéteményes általi megküldése időpontjától számított tizenkét hónapon belül. A letéteményes késedelem nélkül tájékoztat minden felet, amennyiben ilyen értesítést kap. Egy fél bármikor visszavonhatja az el nem fogadásra vonatkozó korábbi értesítést, aminek következtében a valamely mellékletre vonatkozó módosítás hatályba lép az adott fél esetében.

(9) A letéteményes által a (6) bekezdés rendelkezései szerint történő megküldése időpontjától számított tizenkét hónap leteltével, a valamely mellékletre vonatkozó módosítás hatályba lép azon felek esetében, amelyek nem nyújtottak be értesítést a letéteményeshez a (8) bekezdéssel összhangban, feltéve, hogy ez idő alatt legfeljebb azok egyharmada nyújtott be ilyen értesítést, akik a módosítás elfogadásának idején felek voltak.

(10) Amennyiben a valamely mellékletre vonatkozó módosítás közvetlenül összefügg e jegyzőkönyv módosításával, az nem lép hatályba a jegyzőkönyv módosításának hatályba lépéséig.

21. cikk

Titkárság

Az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkára az alábbi titkári feladatokat végzi e jegyzőkönyv esetében:

- a) a felek találkozója üléseinek előkészítése és kiszolgálása;
- b) e jegyzőkönyv rendelkezéseinek megfelelően kapott jelentések és egyéb információk továbbítása a felekhez;
- c) jelentéstétel a titkárság tevékenységeiről a felek találkozója részére; és
- d) a rendelkezésre álló erőforrások alapján a felek találkozója által meghatározható egyéb feladatok.

22. cikk

A megfelelés ellenőrzése

Első ülésén a felek találkozója konszenzussal nem bírósági, nem szemben álló felekre alapozott és konzultatív jellegű együttműködési eljárásokat és intézményi intézkedéseket hoz létre e jegyzőkönyv rendelkezéseinek való megfelelés felmérésére és előmozdítására, valamint a meg nem felelés kezelésére. Ezen eljárások és intézkedések létrehozása során a felek találkozója többek között mérlegeli, hogy figyelembe vegyék-e a nyilvánosság tagjaitól kapott információkat az e jegyzőkönyvvel kapcsolatos ügyekben.

23. cikk

A viták rendezése

(1) Ha vita alakul ki két vagy több fél között e jegyzőkönyv értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban, akkor azok tárgyalás vagy a viták rendezésének egyéb – a vitában érintett felek számára elfogadható – békés útján keresik a megoldást.

(2) E jegyzőkönyv aláírásakor, ratifikálásakor, elfogadásakor, jóváhagyásakor vagy az ahhoz történő csatlakozáskor, vagy azt követően bármikor, egy állam írásban kijelentheti a letéteményesnek, hogy egy az (1) bekezdésnek megfelelően nem megoldott vita esetében kötelezőként elfogadja a viták rendezésének alábbi módjai közül az egyiket vagy mindkettőt bármely féllel szemben, amely ugyanezt a kötelezettséget vállalja:

a) a vita nemzetközi bíróság elé vitele;

b) választottbíráskodás a IV. mellékletben meghatározott eljárásnak megfelelően. Valamely regionális gazdasági integrációs szervezet hasonló hatályú nyilatkozatot tehet a választottbíráskodás vonatkozásában a b) albekezdésben említett eljárásoknak megfelelően.

(3) Ha a vitában érintett felek elfogadták a viták rendezésének a (2) bekezdésben említett mindkét módját, lehetséges, hogy a vitát csak a nemzetközi bíróság elé vigyék, hacsak a vitában érintett felek másként nem állapodnak meg.

24. cikk

Aláírás

E jegyzőkönyv aláírásra készen áll Kijevben (Ukrajnában) 2003. május 21–2003. május 23. között az ötödik „Környezet Európáért” Miniszteri Konferencia alkalmából, és azt követően az Egyesült Nemzetek székhelyén, New Yorkban 2003. december 31-ig, valamennyi állam számára, amely az Egyesült Nemzetek tagja, valamint azon regionális gazdasági integrációs szervezetek számára, amelyeket olyan szuverén államok alkotnak, melyek az Egyesült Nemzetek tagjai, és amelyekre a tagállamaik átruházták a hatáskört az e jegyzőkönyv által szabályozott ügyekben, beleértve ezen ügyek vonatkozásában a szerződésre lépés hatáskörét.

25. cikk

Letéteményes

Az Egyesült Nemzetek főtitkára jár el e jegyzőkönyv letéteményeseként.

26. cikk

Ratifikálás, elfogadás, jóváhagyás és csatlakozás

(1) E jegyzőkönyv a 24. cikkben említett aláíró államok és regionális gazdasági integrációs szervezetek általi ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás alá esik.

(2) E jegyzőkönyv csatlakozásra készen áll 2004. január 1-jétől a 24. cikkben említett államok és regionális gazdasági integrációs szervezetek előtt.

(3) Bármely a 24. cikkben említett regionális gazdasági integrációs szervezet, amelyik úgy válik részes félle, hogy a tagállamainak egyike sem részes fél, magára vállalja az e jegyzőkönyv szerinti összes kötelezettséget. Ha az ilyen szervezet egy vagy több tagállama részes fél, a szervezet és annak tagállamai meghatározzák a saját feladataikat az e jegyzőkönyv szerinti kötelezettségeik teljesítésében. Ilyen esetekben a szervezet és a tagállamok nem jogosultak arra, hogy jogaikat egyidejűleg gyakorolják e jegyzőkönyv keretében.

(4) A ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmányaikban, a 24. cikkben említett regionális gazdasági integrációs szervezetek nyilatkoznak a hatáskörük mértékéről az e jegyzőkönyv által szabályozott ügyek vonatkozásában. Ezek a szervezetek ugyancsak tájékoztatják a letéteményest a hatáskörük mértékének bármely lényeges módosulásáról.

27. cikk

Hatálybalépés

(1) E jegyzőkönyv a tizenhatodik ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezésének időpontjától számított kilencvenedik napon lép hatályba.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, a regionális gazdasági integrációs szervezet által letétbe helyezett valamely okmány nem kerül beszámításra az ilyen szervezet tagállamai által letétbe helyezettek felül.

(3) Minden olyan állam vagy regionális gazdasági integrációs szervezet esetében, amely a tizenhatodik ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmány letétbe helyezése után ratifikálja, fogadja el vagy hagyja jóvá e jegyzőkönyvet, vagy csatlakozik ahhoz, a jegyzőkönyv az attól az időponttól számított kilencvenedik napon lép hatályba, amikor az ilyen állam vagy szervezet letétbe helyezi a ratifikálási, elfogadási, jóváhagyási vagy csatlakozási okmányát.

28. cikk

Fenntartások

E jegyzőkönyvhöz nem lehet fenntartásokat fűzni.

29. cikk

Felmondás

Három évvel azután az időpont után, hogy e jegyzőkönyv valamely fél vonatkozásában hatályba lépett, az adott fél bármikor felmondhatja a jegyzőkönyvet a letéteményeshez eljuttatott írásbeli értesítés útján. Bármely ilyen felmondás a letéteményes általi átvételének időpontjától számított kilencvenedik napon válik hatályossá.

30. cikk

Hiteles szövegek

E jegyzőkönyv eredeti példánya, melynek az angol, francia és orosz szövege egyformán hiteles, letétbe kerül az Egyesült Nemzetek főtitkáránál.

A FENTIEK HITELEŰL az alulírottak, kellő felhatalmazás birtokában, aláírták e jegyzőkönyvet.

KELT Kijevben, kétezerhárom május huszonegyedik napján.

I. MELLÉKLET

TEVÉKENYSÉGEK

	Tevékenység	Kapacitás küszöb (1. oszlop)	Alkalmazotti létszám- küszöb (2. oszlop)
1. Energia ágazat			
a)	Ásványi olaj- és gázfinomítók	*	10 alkalmazott
b)	Gázosító és cseppfolyósító létesítmények	*	
c)	Hőerőművek és egyéb tüzelőberendezések	50 megawatt (MW) bemenő hőteljesítménnyel	
d)	Kokszolókemencék	*	
e)	Szénőrlő malmok	1 tonna/óra kapacitással	
f)	Szénipari termékek és szilárd füstmentes tüzelőanyag előállítására szolgáló létesítmények	*	
2. Fémek termelése és feldolgozása			
a)	Fémércek (beleértve a szulfidércet) pörkölésére vagy zsugorítására szolgáló létesítmények	*	10 alkalmazott
b)	Nyersvas vagy acél (elsődleges vagy másodlagos olvasztás) előállítására – beleértve a folyamatos öntést – szolgáló létesítmények	2,5 tonna/óra kapacitással	
c)	Vasfémek megmunkálására szolgáló létesítmények: i. Meleg hengerművek ii. Kalapácsos kovácműhelyek iii. Olvasztott, védő fémbevonat felvitele	20 tonna/óra nyersacél kapacitással Kalapácsenként 50 kilojoule energiával, ahol a felhasznált hőenergia meghaladja a 20 MW-ot Óránkénti 2 tonna nyersacél teljesítménnyel	
d)	Vasöntődék	20 tonna/nap termelési kapacitással	
e)	Létesítmények: i. Nyers nemvas fémek érc, koncentrátum vagy másodlagos nyersanyagok felhasználásával, kohászati, vegyi vagy elektrolitikus eljárásokkal történő előállítására ii. Nemvas fémek – beleértve a kinyert termékeket (finomítás, öntődei öntés stb.) – olvasztására, beleértve az ötvözést	*	
f)	Fémek és műanyagok felületkezelésére szolgáló létesítmények elektrolitikus vagy vegyi eljárással	Ahol a kezelőkádák térfogata 30 m ³	
3. Ásványipar			
a)	Mélyművelésű bányászat és kapcsolódó tevékenységek	*	10 alkalmazott
b)	Külszíni fejtés	Ahol a ténylegesen külszíni fejtés alatt álló terület eléri 25 hektárt	
c)	Létesítmények az alábbiak előállítására: i. Cement-klinker forgókemencében	500 tonna napi termelési kapacitással	10 alkalmazott

	Tevékenység	Kapacitás küszöb (1. oszlop)	Alkalmazotti létszám- küszöb (2. oszlop)
	ii. Mész forgókemencében	50 tonna feletti napi termelési kapacitással	
	iii. Cement-klinker vagy mész egyéb kemencében	50 tonna napi termelési kapacitással	
d)	Létesítmények azbeszt termékek előállítására és azbeszt alapú termékek gyártására	*	
e)	Üveg gyártására szolgáló létesítmények, beleértve az üvegszál-előállítást	Napi 20 tonna olvasztási kapacitással	
f)	Létesítmények ásványi anyagok olvasztására, beleértve az ásványi szálak előállítását	Napi 20 tonna olvasztási kapacitással	
g)	Létesítmények kerámia termékek, különösen tetőcserép, téglá, tűzálló téglá, csempe, kőáru vagy porcelán, égetéssel történő előállítására	Napi 75 tonna termelési kapacitással, vagy 4 m3 kemence kapacitással, kemencénként 300 kg/m3 berakási sűrűséggel	
4. Vegyipar			
a)	Vegyipari létesítmények olyan alapvető szerves vegyületek ipari méretekben történő előállítására, mint például: i. Egyszerű szénhidrogének (lineáris vagy ciklikus, telített vagy telítetlen, alifás vagy aromás) ii. Oxigéntartalmú szénhidrogének, például alkoholok, aldehidek, ketonok, karbonsavak, észterek, acetátok, éterek, peroxidok, epoxigyanták iii. Kéntartalmú szénhidrogének iv. Nitrogéntartalmú szénhidrogének, például aminok, amidok, nitro- vagy nitrát vegyületek, nitrilek, cianátok, izocianátok v. Foszfortartalmú szénhidrogének vi. Halogénezett szénhidrogének vii. Szerves fémvegyületek viii. Alapvető műanyagok (polimerek szintetikus rostok és cellulóz alapú rostok) ix. Szintetikus gumik x. Színezékek és pigmentek xi. Felületaktív anyagok	*	10 alkalmazott
b)	Vegyipari létesítmények olyan alapvető szervetlen vegyületek ipari méretekben történő előállítására, mint például: i. Gázok, például ammónia, klór vagy sósav, fluor vagy hidrogén-fluorid, szén-oxidok, kénvegyületek, nitrogén-oxidok, hidrogén, kén-dioxid, karbonil-klorid ii. Savak, mint például krómsav, hidrofluorsav, foszforsav, salétromsav, sósav, kénsav, óleum, kénessavak iii. Bázisok, például ammónium-hidroxid, kálium-hidroxid, nátrium-hidroxid, iv. Sók, például ammónium-klorid, kálium-klorát, kálium-karbonát, nátrium-karbonát, perborát, ezüst-nitrát v. Némfémek, fémoxidok vagy más szervetlen vegyületek, például, kalcium karbid, szilícium, szilícium-karbid	*	
c)	Vegyipari létesítmények foszfor-, nitrogén- és káliumalapú műtrágyák (egyszerű és összetett műtrágyák) ipari méretekben történő előállítására	*	10 alkalmazott
d)	Vegyipari létesítmények alapvető növényvédőszeres és biocidok ipari méretekben történő előállítására	*	
e)	Létesítmények alapvető gyógyszeripari termékek vegyi vagy biológiai eljárással, ipari méretekben történő előállítására	*	
f)	Létesítmények robbanóanyagok és pirotechnikai termékek ipari méretekben történő előállítására	*	
5. Hulladék- és szennyvízgyártás			

	Tevékenység	Kapacitás küszöb (1. oszlop)	Alkalmazotti létszám- küszöb (2. oszlop)
a)	Létesítmények veszélyes hulladék égetésére, pirolízisére, hasznosítására, vegyi kezelésére vagy lerakására	Napi 10 tonna befogadással	10 alkalmazott
b)	Létesítmények települési hulladék égetésére	Óránkénti 3 tonna kapacitással	
c)	Létesítmények nem veszélyes hulladék ártalmatlanítására	Napi 50 tonna kapacitással	
d)	Hulladéklerakók (inert hulladékok lerakói kivételével)	Napi 10 tonna befogadással vagy 25 000 tonna összkapacitással	
e)	Létesítmények állati tetem vagy állati hulladék ártalmatlanítására vagy hasznosítására	Napi 10 tonna kezelő kapacitással	
f)	Települési szennyvíztisztító telepek	100 000 lakosegyenérték kapacitással	
g)	Őnállóan üzemeltetett ipari szennyvíztisztító telepek, amelyek e mellékletben felsorolt egy vagy több tevékenységet szolgálnak ki	Napi 10 000 m ³ kapacitással	
6. Papír és faanyag előállítása és feldolgozása			
a)	Ipari létesítmények (cellulóz)pép faanyagból vagy hasonló szálás anyagokból történő előállítására	*	10 alkalmazott
b)	Ipari létesítmények papír és karton, valamint más elsődleges faipari termék (például keménypapír, farostlemez és rétegelt (funér)lemez) előállítására	Napi 20 tonna gyártási kapacitással	
c)	Ipari létesítmények faanyagok és faipari termékek vegyi anyagokkal történő tartósítására	Napi 50 m ³ gyártási kapacitással	
7. Intenzív állattartás és akvakultúra			
a)	Létesítmények intenzív baromfi- vagy sertésenyésztéshez	i. 40 000 férőhely baromfi számára ii. 2 000 férőhely (30 kg-on feltüli) sertés számára iii. 750 koca férőhelyel	10 alkalmazott
b)	Intenzív akvakultúra	Évi 1 000 tonna hal és kagyló	
8. Állati és növényi termékek az élelmiszeriparból			
a)	Vágóhidak	Napi 50 tonna hasított hús termelési kapacitással	10 alkalmazott
b)	Kezelő és feldolgozó létesítmények élelmiszerek és italok előállítására: i. Állati nyersanyagból (tej kivételével) ii. Növényi nyersanyagból	Napi 75 tonna késztermék előállítási kapacitással Napi 300 tonna késztermék előállítási kapacitással (átlagérték negyedév alapján számítva)	
c)	Tej kezelése és feldolgozása	Napi 200 tonna befogadó kapacitással (átlagérték negyedév alapján számítva)	
9. Egyéb tevékenységek			
a)	Üzemek fonalak és textíliák előkezelésére vagy színezésére (pl. mosás, fehérítés, mercerezés műveletei)	Napi 10 tonna kezelő kapacitással	10 alkalmazott
b)	Üzemek irha és bőr kikészítésére	Napi 12 tonna késztermék kapacitással	

	Tevékenység	Kapacitás küszöb (1. oszlop)	Alkalmazotti létszám- küszöb (2. oszlop)
c)	Anyagok, tárgyak vagy termékek felületkezelésére szerves oldószereket felhasználó létesítmények, különösen felület-megmunkálás, printelés, felületbevonás, zsírtalanítás, vízhatlanná tétel, méretezés, festés, tisztítás vagy impregnálás céljára	Óránkénti 150 kg vagy évi 200 tonna anyagfelhasználási kapacitással	
d)	Létesítmények szén (jól kiégetett szén) vagy elektrografit előállítására égetéssel vagy grafitosítással	*	
e)	Hajóépítő, -festő vagy hajófesték eltávolító létesítmények	100 m hajóhossz	

Magyarázó jegyzetek:

Az 1. oszlop a 7. cikk (1) bekezdése a) pontjában említett kapacitásküszöbököt tartalmazza.

A csillag (*) azt jelzi, hogy kapacitásküszöböt nem alkalmaznak (valamennyi létesítmény jelentésköteles).

A 2. oszlop a 7. cikk (1) bekezdése b) pontjában említett alkalmazotti létszámküszöböt tartalmazza.

A „10 alkalmazott” 10 főállású alkalmazottnak felel meg.

II. MELLÉKLET

SZENNYEZŐ ANYAGOK

Sor-szám	CAS szám	Szennyezőanyag	Kibocsátási küszöb (1. oszlop)			Szennyező anyagok telephelyről történő elszállításának küszöbértéke (2. oszlop)	Gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöb (3. oszlop)
			levegőbe (1.a. oszlop)	vízbe (1.b. oszlop)	földtani közegbe (1.c. oszlop)		
			kg/év	kg/év	kg/év		
1	74-82-8	Metán (CH ₄)	100 000	—	—	—	*
2	630-08-0	Szén-monoxid (CO)	500 000	—	—	—	*
3	124-38-9	Szén-dioxid (CO ₂)	100 millió	—	—	—	*
4		Fluorozott szénhidrogének (HFC-k)	100	—	—	—	*
5	10024-97-2	Dinitrogén-oxid (N ₂ O)	10 000	—	—	—	*
6	7664-41-7	Ammónia (NH ₃)	10 000	—	—	—	10 000
7		Nem metán jellegű illékony szerves vegyületek (NMVOC)	100 000	—	—	—	*
8		Nitrogén-oxidok (NO _x /NO ₂)	100 000	—	—	—	*
9		Perfluorkarbonok (PFC-k)	100	—	—	—	*
10	2551-62-4	Kén-hexafluoridok (SF ₆)	50	—	—	—	*
11		Kén-oxidok (SO _x /SO ₂)	150 000	—	—	—	*
12		Összes nitrogén	—	50 000	50 000	10 000	10 000
13		Összes foszfor	—	5 000	5 000	10 000	10 000
14		Hidroklor-fluorkarbonok (HCFC-k)	1	—	—	100	10 000
15		Klór-fluorkarbonok (CFC-k)	1	—	—	100	10 000
16		Halonok	1	—	—	100	10 000
17	7440-38-2	Arzén és vegyületei (mint As)	20	5	5	50	50
18	7440-43-9	Kadmium és vegyületei (mint Cd)	10	5	5	5	5
19	7440-47-3	Króm és vegyületei (mint Cr)	100	50	50	200	10 000
20	7440-50-8	Réz és vegyületei (mint Cu)	100	50	50	500	10 000
21	7439-97-6	Higany és vegyületei (mint Hg)	10	1	1	5	5
22	7440-02-0	Nikkel és vegyületei (mint Ni)	50	20	20	500	10 000
23	7439-92-1	Ólom és vegyületei (mint Pb)	200	20	20	50	50
24	7440-66-6	Cink és vegyületei (mint Zn)	200	100	100	1 000	10 000
25	15972-60-8	Alaklór	—	1	1	5	10 000
26	309-00-2	Aldrin	1	1	1	1	1
27	1912-24-9	Atrazin	—	1	1	5	10 000
28	57-74-9	Klórdán	1	1	1	1	1
29	143-50-0	Klórdekon	1	1	1	1	1
30	470-90-6	Klórfevínfosz	—	1	1	5	10 000
31	85535-84-8	Klór-alkánok, C10-C13	—	1	1	10	10 000
32	2921-88-2	Klórpirifosz	—	1	1	5	10 000

Sor-szám	CAS szám	Szennyezőanyag	Kibocsátási küszöb (1. oszlop)			Szennyező anyagok elszállításának küszöbértéke (2. oszlop)	Gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöb (3. oszlop)
			levegőbe (1.a. oszlop)	vízbe (1.b. oszlop)	földtani közegbe (1.c. oszlop)		
			kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év
33	50-29-3	DDT	1	1	1	1	1
34	107-06-2	1,2-diklór-etán (EDC)	1 000	10	10	100	10 000
35	75-09-2	Diklór-metán (DCM)	1 000	10	10	100	10 000
36	60-57-1	Dieldrin	1	1	1	1	1
37	330-54-1	Diuron	—	1	1	5	10 000
38	115-29-7	Endosulfán	—	1	1	5	10 000
39	72-20-8	Endrin	1	1	1	1	1
40		Halogénezett szerves vegyületek (mint AOX)	—	1 000	1 000	1 000	10 000
41	76-44-8	Heptaklór	1	1	1	1	1
42	118-74-1	Hexaklór-benzol (HCB)	10	1	1	1	5
43	87-68-3	Hexaklór-butadién (HCBd)	—	1	1	5	10 000
44	608-73-1	1,2,3,4,5,6-hexaklór-ciklohexán (HCH)	10	1	1	1	10
45	58-89-9	Lindán	1	1	1	1	1
46	2385-85-5	Mirex	1	1	1	1	1
47		PCDD + PCDF (dioxinok + furánok) (mint TEQ)	0.001	0.001	0.001	0.001	0.001
48	608-93-5	Pentaklór-benzol	1	1	1	5	50
49	87-86-5	Pentaklór-fenol (PCP)	10	1	1	5	10 000
50	1336-36-3	Poliklórozott bifénilek (PCB-k)	0.1	0.1	0.1	1	50
51	122-34-9	Simazin	—	1	1	5	10 000
52	127-18-4	Tetraklór-etilén (PER)	2 000	—	—	1 000	10 000
53	56-23-5	Tetraklór-metán (TCM)	100	—	—	1 000	10 000
54	12002-48-1	Triklór-benzolok (TCB-k)	10	—	—	1 000	10 000
55	71-55-6	1,1,1-triklór-etán	100	—	—	1 000	10 000
56	79-34-5	1,1,2,2-tetraklór-etán	50	—	—	1 000	10 000
57	79-01-6	Triklór-etilén	2 000	—	—	1 000	10 000
58	67-66-3	Triklór-metán	500	—	—	1 000	10 000
59	8001-35-2	Toxafén	1	1	1	1	1
60	75-01-4	Vinilklorid	1 000	10	10	100	10 000
61	120-12-7	Antracén	50	1	1	50	50
62	71-43-2	Benzol	1 000	200 (mint BTEX) ^(a)	200 (mint BTEX) ^(a)	2 000 (mint BTEX) ^(a)	10 000
63		Brómozott difenil-éterek (PBDE)	—	1	1	5	10 000
64		Nonilfenol és nonilfenol-etoxilátok (NP/NPE-k)	—	1	1	5	10 000
65	100-41-4	Etil-benzol	—	200 (mint BTEX) ^(a)	200 (mint BTEX) ^(a)	2 000 (mint BTEX) ^(a)	10 000

Sor-szám	CAS szám	Szennyezőanyag	Kibocsátási küszöb (1. oszlop)			Szennyező anyagok telephelyről történő elszállításának küszöbértéke (2. oszlop)	Gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöb (3. oszlop)
			levegőbe (1.a. oszlop)	vízbe (1.b. oszlop)	földtani közegbe (1.c. oszlop)		
			kg/év	kg/év	kg/év		
66	75-21-8	Etilén-oxid	1 000	10	10	100	10 000
67	34123-59-6	Izoproturon	—	1	1	5	10 000
68	91-20-3	Naftalin	100	10	10	100	10 000
69		Szerves ónvegyületek (mint összes Sn)	—	50	50	50	10 000
70	117-81-7	Di-(2-etil-hexil)-ftalát (DEHP)	10	1	1	100	10 000
71	108-95-2	Fenolok (mint összes C)	—	20	20	200	10 000
72		Policiklikus aromás szénhidrogének (PAH-k) ^(b)	50	5	5	50	50
73	108-88-3	Toluol	—	200 (mint BTEX) ^(a)	200 (mint BTEX) ^(a)	2 000 (mint BTEX) ^(a)	10 000
74		Tributil-ón és vegyületei	—	1	1	5	10 000
75		Trifenil-ón és vegyületei	—	1	1	5	10 000
76		Összes szerves szén (TOC) (mint összes C vagy COD/3)	—	50 000	—	—	**
77	1582-09-8	Trifluralin	—	1	1	5	10 000
78	1330-20-7	Xilolok	—	200 (mint BTEX) ^(a)	200 (mint BTEX) ^(a)	2 000 (mint BTEX) ^(a)	10 000
79		Kloridok (mint összes Cl)	—	2 millió	2 millió	2 millió	10 00019
80		Klór és szervesetlen vegyületei (mint HCl)	10 000	—	—	—	10 000
81	1332-21-4	Azbeszt	1	1	1	10	10 000
82		Cianidok (mint összes CN)	—	50	50	500	10 000
83		Fluoridok (mint összes F)	—	2 000	2 000	10 000	10 000 ^(a)
84		Fluor és szervesetlen vegyületei (mint HF)	5 000	—	—	—	10 000
85	74-90-8	Hidrogén-cianid (HCN)	200	—	—	—	10 000
86		Szálló por (PM10)	50 000	—	—	—	*

Magyarázó jegyzetek:

A szennyezőanyag CAS-száma a Chemical Abstracts Service-ben feltüntetett pontos azonosítót jelenti.

Az 1. oszlop a 7. cikk (1) bekezdés a) pontja i. és iv. alpontjában említett küszöböket tartalmazza. Amennyiben egy adott aloszlopban (levegő, víz vagy földtani közeg) feltüntetett küszöböt túllépi, a kérdéses üzem vonatkozásában szükséges a kibocsátások vagy – a szennyvízkezelésre szánt szennyvízben lévő szennyező anyagok esetében – a szóban forgó aloszlopban említett környezeti közegbe történő szállítások jelentése azon felek esetében, amelyek a 7. cikk 1. bekezdése a) pontja szerinti jelentéstételi rendszert választották.

A 2. oszlop a 7. cikk (1) bekezdés a) pontja ii. alpontjában említett küszöböket tartalmazza. Amennyiben az ebben az oszlopban feltüntetett küszöböt túllépi egy adott szennyező anyagra nézve, a kérdéses üzem vonatkozásában szükséges a szóban forgó szennyező anyag telephelyről történő elszállításának jelentése azon felek esetében, amelyek a 7. cikk 1. bekezdés a) pont ii. alpontja szerinti jelentéstételi rendszert választották.

A 3. oszlop a 7. cikk (1) bekezdése b) pontjában említett küszöböket tartalmazza. Amennyiben az ebben az oszlopban feltüntetett küszöböt túllépi egy adott szennyező anyagra nézve, a kérdéses üzem vonatkozásában szükséges a szóban forgó szennyező anyag telephelyről történő elszállításának jelentése azon felek esetében, amelyek a 7. cikk 1. bekezdése b) pontja szerinti jelentéstételi rendszert választották.

A kötőjel (-) azt jelzi, hogy a kérdéses paraméter nem jár jelentéstételi kötelezettséggel.

A csillag (*) azt jelzi, hogy az adott szennyező anyag esetében az 1.a. oszlopban feltüntetett küszöbértéket kell használni, és nem a gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöbértéket.

A két csillag (**) azt jelzi, hogy az adott szennyezőanyag esetében az 1.b. oszlopban feltüntetett kibocsátási küszöbértéket kell használni, és nem a gyártási, feldolgozási vagy felhasználási küszöbértéket.

Lábjegyzetek:

a) Az egyedi szennyező anyagokat jelenteni kell, ha a BTEX küszöböt (a benzol, toluol, etil-benzol, xilol paraméterek eredője) túllépik.

b) A policiklikus aromás szénhidrogéneket (PAH-k) benzo(a)pirénben (50-32-8), benzo(b)fluoranténben (205-99-2), benzo(k)fluoranténben (207-08-9), indeno(1,2,3-cd)pirénben (193-39-5) kell megadni (a nagy kiterjedésű, határokon átnyúló légszennyezésről szóló egyezménynek a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló jegyzőkönyvéből átvéve).

c) Mint szervetlen vegyülete

III. MELLÉKLET

A. RÉSZ

ÁRTALMATLANÍTÁSI MŰVELETEK („D”)

- Talajban vagy talajon történő elhelyezés (pl. lerakás)
- Talajkezelés (pl. folyékony vagy iszapos hulladék talajban történő biológiai lebontása)
- Mélyinjektálás (pl. szivattyúzható hulladék befecskendezése kutakba, természetben előforduló tároló helyek szikes dombjaiba)
- Felszíni tárolás (pl. folyékony vagy iszapos hulladék elhelyezése gödrökben, tavakban vagy lagúnákban)
- Speciális tervezésű lerakó (pl. bélelt, különálló cellákban történő elhelyezés, amelyek fedettek és elszigeteltek egymástól és a környezettől)
- Víztestbe történő kibocsátás a tengerek/óceánok kivételével
- Tengerekbe/óceánokba történő kibocsátás, beleértve a tengerfenékre süllyesztést
- Az e mellékletben máshol nem meghatározott biológiai kezelés, amely végtermékként olyan vegyületeket vagy elegyeket eredményez, melyek az ebben a részben meghatározott bármelyik művelettel eltávolíthatók
- Az e mellékletben máshol nem meghatározott fizikai-kémiai kezelés, amely végtermékként olyan vegyületeket vagy elegyeket eredményez, melyek az ebben a részben meghatározott bármelyik művelettel eltávolíthatók (pl. párologtatás, szárítás, kalcinálás, semlegesítés, kicsapatás)
- Szárazföldön történő elégetés
- Tengeren történő elégetés
- Tartós tárolás (pl. tartályok bányában történő elhelyezése)
- Összekeverés vagy elegyítés az ebben a részben meghatározott bármely műveletnek való alávetés előtt
- Átcsomagolás az ebben a részben meghatározott bármely műveletnek való alávetés előtt
- Tárolás az ebben a részben meghatározott valamely művelet elvégzéséig

B. RÉSZ

HASZNOSÍTÁSI MŰVELETEK („R”)

- Üzemanyagként (nem közvetlen elégetéssel) vagy más módon történő felhasználás energiatermelés céljára
- Oldószerek visszanyerése/regenerálása
- Oldószerként nem használt szerves anyagok hasznosítása/visszanyerése
- Fémek és fémvegyületek hasznosítása/visszanyerése
- Egyéb szerves anyagok hasznosítása/visszanyerése
- Savak és bázisok regenerálása
- Szennyezés csökkentésére használt összetevők hasznosítása
- Katalizátorokból származó összetevők hasznosítása
- Fáradt olaj újrafinomítása vagy a korábban felhasznált olaj egyéb hasznosítása
- Talajkezelés, amely hasznos a mezőgazdaság szempontjából vagy ökológiai javulást eredményez
- Valamely, e részben meghatározott hasznosítási műveletből származó maradékanyag felhasználása
- Hulladékok cseréje valamely, e részben meghatározott hasznosítási műveletnek való alávetés céljára
- Anyagok összegyűjtése valamely, e részben meghatározott művelet céljára

IV. MELLÉKLET

VÁLASZTOTTBÍRÁSKODÁS

1. E jegyzőkönyv 23. cikke (2) bekezdése alapján választottbíróság elé utalt vita esetén, a fél vagy felek értesítik a vitában érintett másik felet vagy feleket diplomáciai úton, valamint a titkárságot, a választottbíráskodás tárgyáról, és jelzik – különösen – e jegyzőkönyv azon cikkeit, melyek értelmezése vagy alkalmazása vitatott. A titkárság továbbítja a kapott információkat e jegyzőkönyv valamennyi részes felének.

2. A választottbíróság három főből áll. Mind az igénylő fél vagy felek, mind a vitában érintett másik fél vagy felek kijelöl(nek) egy választottbíró, és az így kijelölt két választottbíró közös megegyezéssel kiválasztja a harmadik választottbíró, aki a választottbíróság elnöke. Ez utóbbi nem lehet a vitában érintett valamely fél állampolgára, az állandó tartózkodási helye nem lehet ezen felek valamelyikének a területén, nem állhat egyikőjük alkalmazásában sem és korábban semmilyen más minőségében sem foglalkozhatott az ügygel.

3. Ha a választottbíróság elnöke nem került kiválasztásra a második választottbíró kijelölésétől számított két hónapon belül, az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkára – a vitában érintett valamelyik fél kérésére – kiválasztja a választottbíróság elnökét egy további kéthónapos időszakon belül.

4. Ha a vitában érintett valamelyik fél nem jelöl ki választottbíró az (1) bekezdésben említett értesítés benyújtásától számított két hónapon belül, a másik fél tájékoztathatja erről az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkárát, aki kiválasztja a választottbíróság elnökét egy további kéthónapos időszakon belül. Kiválasztását követően a választottbíróság elnöke felkéri azon felet, amelyik nem jelölt ki választottbíró, hogy ezt két hónapon belül tegye meg. Amennyiben ezen időszak alatt nem sikerül ezt megtennie, az elnök tájékoztatja erről az Európai Gazdasági Bizottság ügyvezető titkárát, aki elvégzi ezt a kijelölést egy további kéthónapos időszakon belül.

5. A választottbíróság a nemzetközi joggal és e jegyzőkönyv rendelkezéseivel összhangban hozza meg döntését.

6. Az e mellékletben meghatározott rendelkezések szerint felállított bármely választottbíróság maga alkotja meg eljárási szabályait.

7. A választottbíróság döntéseit – mind az eljárás módra, mind az eljárás tárgyára vonatkozóan – többségi szavazással hozza meg.

8. A bíróság minden megfelelő intézkedést megtehet a tények megállapítása céljából.

9. A vitában érintett felek elősegítik a választottbíróság munkáját és – különösen – minden rendelkezésükre álló eszközzel:

a) ellátják a vonatkozó dokumentumokkal, felszerelésekkel és információkkal;

b) felhatalmazzák – szükség esetén –, hogy tanúkat vagy szakértőket hívjon, és azoktól bizonyítékokhoz jusson.

10. A felek és a választottbírók védik azon információk bizalmasságát, amelyekhez a választottbíróság eljárásai során bizalmasan jutnak hozzá.

11. A választottbíróság – az egyik fél kérésére – ideiglenes védelmi intézkedéseket javasolhat.

12. Ha a vitában érintett felek egyike nem jelenik meg a választottbíróság előtt, vagy elmulasztja álláspontját megvédeni, a másik fél kérheti a bíróságot, hogy folytassa az eljárást, és hozza meg végső döntését. Valamely fél távolmaradása vagy álláspontja megvédésének elmulasztása nem akadályozza az eljárást. Végső döntésének meghozatala előtt a választottbíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a kereset ténylegesen és jogilag megalapozott.

13. A választottbíróság a vita tárgyából közvetlenül eredő viszontkeresetet meghallgathatja, és arról döntést hozhat.

14. Hacsak a választottbíróság az eset sajátos körülményeire tekintettel másként nem rendelkezik, a bíróság kiadásait – beleértve a tagjainak díjazását – a vitában érintett felek egyenlő arányban viselik. A bíróság a kiadásairól nyilvántartást vezet, és egy végső kimutatást készít a felek részére.

15. E jegyzőkönyv bármely részes fele, amelynek a vita tárgyában jogi természetű érdeke áll fenn, és amelyet érinthet az ügyben hozott döntés, a bíróság egyetértésével szót kaphat az eljárásban.

16. A választottbíróság a létrehozása időpontjától számított öt hónapon belül meghozza döntését, hacsak úgy nem találja, hogy szükséges az időkorlát kiterjesztése, amely nem haladhatja meg az öt hónapot.

17. A választottbíróság döntéséhez indoklást csatol. A döntés végleges, és kötelező érvényű a vitában érintett valamennyi félre nézve. A döntést a választottbíróság eljuttatja a vitában érintett felekhez és a titkársághoz. A titkárság továbbítja a kapott információt e jegyzőkönyv valamennyi részes felének.

18. A felek között a döntés értelmezése vagy végrehajtása vonatkozásában esetlegesen kialakuló vita bármely fél által a döntést meghozó választottbíróság elé, vagy – ha ez utóbbi nem áll rendelkezésre – egy másik, erre a célra az elsővel azonos módon létrehozott, választottbíróság elé utalható.”

4. § (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E törvény 2-3. §-a a Jegyzőkönyv 27. cikkében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Jegyzőkönyv, illetve e törvény 2-3. §-a hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett egyedi határozatával állapítja meg.

(4) E törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a környezetvédelemért felelős miniszter gondoskodik.

INDOKOLÁS

a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló törvényjavaslathoz

Magyarország 1998. december 18-án írta alá a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezményt (továbbiakban: Egyezmény), amelynek kötelező hatályát 2001. július 3-án ismerte el, és szövegét a 2001. évi LXXXI. törvénnyel hirdette ki. Az Egyezmény 5. cikkének (9) bekezdése és 10. cikkének (2) bekezdése arra utal, hogy a részes felek hozzák létre saját szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásaikat, amelyekre vonatkozóan az Egyezmény Kijevi Jegyzőkönyve (a továbbiakban: Jegyzőkönyv) tartalmaz előírásokat.

A Jegyzőkönyvet 2003. május 21-23. között tartott 5. Miniszteri Konferencia keretében nyitották meg aláírásra, melyet Magyarország 2003. május 21-én, a 2107/2003. (V. 30.) Korm. határozat felhatalmazása alapján – az Országgyűlés utólagos megerősítésének fenntartásával – írt alá. Figyelemmel az időközben hatályba lépett, a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvényre, az aláírt (végleges szöveggel megállapított) Jegyzőkönyv kötelező hatályának elismerésére az Országgyűlés törvénnyel adhat felhatalmazást. A Jegyzőkönyv még nem lépett hatályba, mivel a hatálybalépéséhez 16 fél ratifikációja szükséges. A jegyzőkönyv a 16. ratifikáló okirat letétbe helyezése után 90 nappal lép hatályba.

Az Európai Közösség a 2006/61/EK tanácsi határozatában döntött a Jegyzőkönyv jóváhagyásáról, és a preambulum 6. bekezdésében rögzítette, hogy az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról szóló, 2006. január 18-i 166/2006/EK európai parlamenti és a tanácsi rendelettel a Jegyzőkönyv rendelkezéseit beépítette a közösségi jogszabályokba. E rendelet előírásai a tagállamok számára közvetlenül alkalmazandóak, a végrehajtásához szükséges rendelkezések hazai jogba való beépítése megtörtént.

A Jegyzőkönyv legfőbb célja összhangban az Egyezménnyel, hogy megkönnyítse a nyilvánosság számára a környezeti információhoz való hozzáférést, valamint a tájékoztatást. A Jegyzőkönyv célja továbbá abban az esetben, ha a nyilvánosság elektronikus úton nem fér hozzá a környezeti információkhoz, hogy biztosítsa számukra az igazságszolgáltatáshoz való jogot is. A Jegyzőkönyv előírja az évenkénti adatszolgáltatási kötelezettséget, amely szerint a részes felek jelenteni kötelesek meghatározott tevékenységek levegőbe, vízbe és földtani közegbe történő szennyezőanyag-kibocsátását, hulladékok telephelyről történő elszállítását, valamint a szennyvízkezelésre szánt szennyvízben lévő szennyező anyag telephelyről történő elszállítását.

Magyarország a Jegyzőkönyv aláírásával vállalta, hogy létrehozza saját nemzeti szennyezőanyag kibocsátási és szállítási nyilvántartási rendszerét, amelynek létrehozására a környezetvédelmi ágazati jogszabályok alapján, a Jegyzőkönyv hatályba lépését követően lehetőség nyílik.

A Jegyzőkönyv a szennyezőanyagok kibocsátási és szállítás nyilvántartásának megteremtésével környezettudatosabb életmód elérést eredményezheti az érintett környezethasználók (üzemeltetők), a civil szervezetek és a gazdasági szereplők körében.

A Jegyzőkönyv szerinti szennyezőanyag-kibocsátásokat meghaladó környezethasználó és a nyilvánosság között olyan párbeszéd alakulhat ki, amely a környezetszennyezés csökkenéséhez vezet. A Jegyzőkönyv célja, hogy a kémiai anyagokat tartalmazó koherens és integrált nyilvántartás létrehozásával tovább növelje a nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáférését, ezáltal hozzájáruljon a környezetszennyezés megelőzéséhez és csökkentéséhez, adatokat szolgáltatson a szakma és a döntéshozók, valamint a civil szervezetek számára, és elősegítse a nyilvánosság környezetvédelmi döntéshozatalban való részvételét is.

A településekre kibocsátott vagy azokon keresztül átszállított szennyezőanyagok adatainak ismerete a közszféra, a nyilvánosság és a gazdaság szereplői számára hatékony eszköz a tendenciák nyomon követésére, a szennyezés csökkentésére, egy jobb, tisztább és élhetőbb környezet elérése érdekében, amely lehetővé teszi az egyes emberek számára a jelen és jövő generációkban, hogy az egészségüknek és jólétüknek megfelelő környezetben éljenek.